

REFERAT Børn- og Ungeudvalget 2022-2025 d. 12-08-2025

Mødedato Tirsdag d. 12. august 2025 kl. 13:00

Mødested Udvalgsværelset, Fløj 2, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
B-sag: Godkendelse af Handleplan mod unges opioidmisbrug.....	4
B-sag: Servicetjek af økonomiske tildelingsmodeller, som led i arbejdet med Juni-Erklæringen.....	8
B-sag: Fastlæggelse af Børn- og Ungeudvalgsmøder i 2026.....	10
C-sag: Opsamling på valgperioden 2022-2025 - udvalgets interesser og politiske aftryk.....	12
C-sag: Udvalgets ambitioner for at styrke børns læselyst.....	15
C-sag: Drøftelse af kvalitet i dagtilbud for 3-5-årige børn, med udgangspunkt i national undersøgelse.....	17
C-sag: Tal, temaer og tendenser på Familie og Forebyggelsesområdet.....	20
C-sag: Honorering af plejefamilier i Odense Kommune.....	24
D-sag: Omlægning til færre sager pr. rådgiver i Børn og Familierådgivningen.....	27
D-sag: Håndtering af tabt arbejdsfortjeneste.....	31
D-sag: Orientering om uddannelse under opkvalificeringspuljen.....	34
D-sag: Aktuelle sager.....	36

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-P35-2-24

Sagsresumé

Godkendelse af dagsordenen til Børn- og Ungeudvalgets møde den 12. august 2025.

Indstilling

Dagsordenen fremsendes til godkendelse.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender dagsordenen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Punkt 2: B-sag: Godkendelse af Handleplan mod unges opioidmisbrug

27.00.00-G01-864-25

Sagsresumé

På baggrund af et initiativretsforslag om at udarbejde en handleplan mod unges opioidmisbrug, fremsendt af Mads Thomsen (A) og Cæcilie Crawley (A), besluttede Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget og Sundhedsudvalget den 11. juni 2024, at de respektive forvaltninger skulle præsentere udvalgene for en handleplan mod unges opioidmisbrug. Forvaltningernes forslag til en handleplan blev drøftet i de tre udvalg den 17. juni 2025.

Med denne sag skal Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget og Sundhedsudvalget nu godkende handleplanen mod unges opioidmisbrug.

Effekt

Børn og unge bliver klar til fremtiden

Handleplanen styrker den tidlige opsporing og støtte til unge med opioidmisbrug og mistrivsel. Det øger deres mulighed for at fastholde skolegang, uddannelse og få en stabil hverdag. Indsatsen bidrager til, at flere unge får de rette forudsætninger for et godt ungdoms- og voksenliv - og dermed bliver klar til fremtiden.

Et sundere Odense

Handleplanen adresserer de alvorlige sundhedsudfordringer, der er ved et opioidmisbrug. Med bedre forebyggelse, behandling og samarbejde med civilsamfundet fremmer handleplanens indsatser unges trivsel og skaber en sundere by.

Indstilling

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen og Sundhedsforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at de godkender handleplanen mod unges opioidmisbrug.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Generelt i Danmark er der en stigning i unges forbrug af opioider. Ifølge Sundhedsdatastyrelsen er antallet af indlæggelser på grund af opioidforgiftninger tredoblet fra 47 i 2018 til 141 i 2023. Tal fra Giftlinjen viser tilsvarende flere henvendelser om unge forgiftet med opioider, og en undersøgelse fra SSP-netværket bekræfter, at blandt andet Odense Kommune oplever en stigning i forbruget.

Opioider er let tilgængelige, og mange unge opfatter dem som ufarlige midler til at dæmpe mistrivsel, smerter og ubehag. Udviklingen understreger behovet for handling og øget forebyggelse. Ikke mindst fordi problematikken fortsat er relativt ny og præget af et stort mørketal. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen og Sundhedsforvaltningen vil derfor styrke indsatsen på området gennem en målrettet handleplan.

Den aktuelle opioidsituation i Odense

I Odense Kommune er der en tydelig stigning i antallet af unge, der søger behandling for opioidmisbrug. Data fra Unge & Rusmidler viser, at flere unge, især med minoritetsetnisk baggrund, søger behandling for tramadolmisbrug. Tramadol er et smertestillende opioid med høj afhængighedsrisiko. Det kan medføre alvorlige bivirkninger og abstinenser, hvilket ofte

gør det vanskeligt at stoppe misbruget uden professionel støtte. I 2024 modtog 15 unge behandling for tramadolafhængighed, og i begyndelsen af 2025 er yderligere 13 unge registreret i behandling.

Forvaltningerne antager, der også er et betydeligt mørketal i Odense. Mange unge med et uhensigtsmæssigt forbrug af opioider opsøger ikke behandling, hvilket betyder, at de officielle tal kun viser en del af det samlede billede. Derfor kender vi ikke det fulde omfang af udfordringen, ligesom vi endnu ikke ved, hvilke konsekvenser den voksende målgruppe fx kan få for kommunens økonomi i fremtiden.

I Odense Kommune er der et stort fokus på problematikken på tværs af forvaltninger og sektorer. Odense Kommune har senest medvirket ved afholdelsen af et stormøde i Vollsmose om unge og opioider i samarbejde med en række civilsamfundsaktører.

Målgruppen i Odense

Ifølge Center for Rusmiddelforskning er målgruppen af unge med opioidmisbrug mere sammensat og kompleks end andre målgrupper af unge med stofmisbrug, fordi den består af:

1. Tidligt stofeksperimenterende og socialt udsatte unge
2. Socialt stabile unge med tidlig stofdebut og eksperimenterende adfærd
3. Unge med psykiske og/eller sociale belastninger uden nævneværdig erfaring med rusmidler
4. Socialt stabile unge, der anvender opioider til fx at håndtere hverdagspres og trivselsproblemer.

Særligt gruppe 3 og 4 er mindre kendte i det forebyggende og behandlende arbejde. Og der er desuden en tendens til, at flere unge med minoritetsetnisk baggrund er repræsenteret i alle fire grupper.

I Odense genkender vi dette billede af målgruppen. Den store variation i målgruppen kræver en bredere og mere målrettet forebyggende indsats. Forebyggelsen skal omfatte både socialt udsatte og socialt stabile unge. Derfor er det afgørende at uddanne og styrke fagprofessionelle, så de effektivt kan opspore og støtte unge på tværs af forskellige miljøer.

Handleplan for unges opioidmisbrug i Odense – vidensgrundlag

Handleplanens forslag til indsatsområder er defineret på baggrund af interviews med relevante fagpersoner og medarbejdere i de tre forvaltninger, dataindsamling i Unge & Rusmidler samt ny forskning og best practice fra området. Desuden afspejler handleplanen også flere linjer i regeringens seneste udspil på området "Ungdom uden opioider" fra oktober 2024, som bl.a. taler for mere forebyggelse og bedre behandling af unge med opioidmisbrug.

Fire konkrete handlinger

Handleplanen indeholder fire konkrete indsatsområder med særligt fokus på opsporing, forebyggelse og behandling. Forvaltningerne foreslår, at handleplanen anvendes i en tidsbegrænset periode på fx to år med henblik på at omstille kommunen til en ny udfordring med et forventet stigende antal unge med opioidmisbrug. Forvaltningerne er opmærksomme på, at der kan blive behov for tilpasninger i de foreslåede indsatser i takt med udviklingen lokalt, men også nationalt.

Handleplanens fire indsatsområder er:

1. Øget fokus på opioider i den opsporende og forebyggende indsats

Tidlig opsporing er afgørende – men vanskelig, fordi misbruget kan være skjult i flere år. Det forudsætter, at fagprofessionelle og forældre kan genkende tegn og handler hurtigt og kvalificeret. Derfor skal vi sikre, at nøglepersoner tæt på de unge bliver bedre til at identificere begyndende opioidmisbrug og ved, hvordan de skal reagere og handle.

Odense Kommune arbejder allerede målrettet med opsporing og forebyggelse af stofbrug, bl.a. i almenområdet og på skoler gennem undervisning, dialog med unge og forældre samt opkvalificering af fagpersoner. Men den stigende brug af opioider blandt unge kræver, at vi skærper indsatsen og målretter den endnu mere dér, hvor de unge er. Det kan ske ved at understøtte skoler og uddannelsesinstitutioner i at udarbejde lokalt tilpassede handleplaner eller rusmiddelpolitikker med fokus på opioider.

Handleplanens første spor omfatter eksempelvis lærere i folkeskolen, undervisere og andet relevant personale på ungdomsuddannelserne, så de i højere grad bliver klædt på til at spotte misbrug. Indsatsen kan også omfatte relevante

medarbejdere i FAMKO, som er tværsektorielt samarbejde mellem Familieambulatoriet på OUH og Odense Kommune, der støtter udsatte familier fra graviditet til barnets skolestart.

På baggrund af udvalgs møderne den 17. juni 2025 foreslog Børn- og Ungeudvalget at udvide de forebyggende indsatser, og samarbejdet med eksterne aktører, til også at omfatte studerende og ansatte ved videregående uddannelser i Odense. På grund af målgruppens størrelse kan forslaget ikke rummes inden for handleplanens nuværende økonomi, men det kan indgå i de kommende budgetforhandlinger, hvis udvalgene ønsker det. Forslaget er nærmere beskrevet i afsnittet ”Supplerende indsatser ud over handleplanen” afslutningsvis i sagen.

Konkret foreslår forvaltningerne, at opioider kommer til at fylde mere i almenområdets eksisterende opsporende arbejde og stofforebyggende undervisning målrettet elever på byens ungdomsuddannelser, elever i grundskolen (7. – 10. klasse), relevante fagpersoner, undervisere, lærere og forældre - bl.a. via lokalt tilpassede handleplaner eller rusmiddelpolitikker.

2. Styrket behandlingsindsats til unge med et opioidmisbrug

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen tilbyder unge med opioidmisbrug hjælp og behandling i Unge & Rusmidler. De tilbyder anonym rådgivning og integreret ambulans behandling til unge under 30 år, og har både sundheds- og socialfaglige indsatser samlet ét sted. De kender derfor allerede målgruppen og har viden og erfaringer, som løbende har ført til tilpasninger af behandlingskonceptet.

Erfaringen fra Unge & Rusmidler er, at målgruppen af unge med opioidmisbrug samt de behandlingsforløb, målgruppen kræver, adskiller sig fra den traditionelle misbrugsgruppe.

Konkret foreslår forvaltningerne at øge kompetencerne hos social- og sundhedsfaglige medarbejdere i forhold til unge og opioider. Samtidig skal der udarbejdes et skræddersyet behandlingskoncept til målgruppen, og der skal udvikles et koncept for øget forældre- og ungeinddragelse. Endeligt er der behov for at udbrede kendskabet til eksisterende behandlingstilbud gennem oplysningskampagner og målrettet information til den brede målgruppe. For at fastholde unge i opioidbehandling, og øge gennemførelsesgraden, vil forvaltningerne igangsætte en prøvehandling, hvor der bliver uddelt gavekort som motiverende redskab i samtaleforløbet.

3. Øget netværksdannelse med civilsamfundet

Et styrket samarbejde mellem civilsamfund og Odense Kommune rummer et stort potentiale for at vidensdele, brobygge til tilbud i kommunen og civilsamfundet og dermed give de unge flere støtte- og handlemuligheder. Frivillige organisationer med lokalt kendskab kan tilbyde andre støtteformer end kommunen, og er vigtige for at nå de unge og styrke deres trivsel gennem meningsfulde fællesskaber.

Konkret foreslår forvaltningerne at skabe mere netværksdannelse mellem relevante civilsamfundsaktører og Odense Kommune omkring unge og opioider. Målet er dels at styrke samarbejde og videndeling mellem kommune og civilsamfund i relation til opioider, men også at skabe mere brobygning til relevante tilbud og efterværn i civilsamfundet.

4. Styrket vidensdeling og samarbejde med aktører i og uden for kommunen

Odense Kommune samarbejder generelt bredt på ungeområdet - både internt og med eksterne aktører. For at styrke indsatsen mod opioidproblematikker vil kommunen fremover styrke og prioritere dette yderligere.

Konkret vil forvaltningerne afholde et årligt netværksmøde om unge og opioider, indlede dialogmøder med andre storbyer som Aarhus og København samt sætte opioidproblematikken på dagsordenen i relevante eksisterende fora.

Forankring af handleplanen

Handleplanens fire tiltag kan forankres i Beskæftigelses- og Socialforvaltningens afdelinger ”Forebyggende indsatser” og i ”Unge & Rusmidler”. Særligt handleplanens fjerde indsatsområde med styrket vidensdeling og samarbejde med aktører i og uden for kommunen vil dog ske i tæt samarbejde på tværs af forvaltninger.

Supplerende indsats og målgruppe ud over handleplanen

Forstærket fremskudt forebyggelse og anonym rådgivning til unge

Såfremt udvalgene ønsker at styrke indsatsen med tiltag, der ligger ud over handleplanens fire initiativer, anbefaler forvaltningerne at supplere med en målrettet indsats med forstærket fremskudt forebyggelse og anonym rådgivning til unge. Målet er at forbedre unges adgang til hjælp bl.a. ved at øge synligheden af eksisterende tilbud, styrke den opsøgende indsats i unges hverdagsmiljøer og tilbyde anonym rådgivning, som skaber tillid og bygger bro til behandling. Indsatsen er nærmere beskrevet i bilag 3.

Udvidet målgruppe og samarbejde: Ansatte og studerende ved videregående uddannelser

På baggrund af drøftelserne i de tre politiske udvalg den 17. juni 2025, fremsatte Børn- og Ungeudvalget et forslag om at udvide målgruppen for de forebyggende indsatser samt samarbejdet med eksterne aktører, til også at omfatte studerende og ansatte ved videregående uddannelser i Odense.

Det er et relevant forslag, da en betydelig andel af byens unge har deres daglige gang på de videregående uddannelser. Men det er også en stor målgruppe. Alene ved SDU er der knap 20.000 studerende og over 4.000 ansatte, mens der på UCL er ca. 10.000 studerende og 1.500 ansatte. I alt over 30.000 personer. At udvide indsatsen til også at omfatte videregående uddannelser vil svare til mindst en fordobling af den nuværende indsats, og kræver derfor tilførsel af nye ressourcer; et årsværk svarende til 600.000 kr.

Forslaget kan derfor ikke rummes inden for den eksisterende økonomiske ramme, men kan som den anden supplerende indsats, Forstærket fremskudt forebyggelse og anonym rådgivning til unge, drøftes som led i de kommende budgetforhandlinger.

Implementering og økonomi

Handleplanens fire initiativer kan implementeres med det samme inden for den eksisterende økonomiske ramme. En supplerende indsats med forstærket fremskudt forebyggelse og anonym rådgivning til unge, samt forslaget om en udvidet målgruppe, ligger ud over den administrative ramme og forudsætter yderligere budgettilførsel. De kan derfor tidligst igangsættes i forbindelse med budget 2026.

Såfremt udvalgene ønsker at igangsætte de supplerende indsatser, vurderer forvaltningerne, at der skal findes 600.000 kr. til hver indsats, svarende til ét årsværk pr. indsats, for at sikre den nødvendige kapacitet.

Supplerende indsatser

Indsats	Årlig omkostning
Forstærket fremskudt forebyggelse og anonym rådgivning til unge	600.000 kr.
Udvidet målgruppe og samarbejde: videregående uddannelser	600.000 kr.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Bilag 1 Handleplan mod unges opioidmisbrug

Bilag 2 Vidensgrundlag

Bilag 3 Supplerende indsats

Punkt 3: B-sag: Servicetjek af økonomiske tildelingsmodeller, som led i arbejdet med Juni-Erklæringen

17.01.10-A00-1-24

Sagsresumé

I denne sag skal Børn- og Ungeudvalget beslutte, om der skal igangsættes en analyse af ressourcetildelingen til specialtilbud og specialskoler.

Formålet med analysen er at sikre, at økonomien i specialtilbud og specialskoler i højere grad understøtter ambitionen om inklusion og social mobilitet – i tråd med ambitionerne i Juni-Erklæringen og Budget 2025 – og at folkeskolen fortsat er det naturlige førstevalg for forældre i Odense. Analysen skal belyse det nuværende ressourceniveau og undersøge, hvordan økonomiske incitament kan indarbejdes med det sigte, at flere elever – når det er fagligt og socialt meningsfuldt – vender tilbage til almenområdet.

Sagen er en opfølgning på udvalgets servicetjek den 17. juni 2025 af skolernes tildelingsmodeller med fokus på inklusion og social mobilitet.

Forvaltningen anbefaler, at udvalget godkender igangsættelsen af analysen.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender igangsættelsen af en analyse af ressourcetildelingen til specialtilbud og specialskoler.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Denne beslutningssag er en opfølgning på udvalgets servicetjek af de økonomiske tildelingsmodeller til skolerne, som udvalget drøftede den 17. juni 2025.

Odense Kommune prioriterer stærke børnefællesskaber og arbejder aktivt for, at flere børn trives og udvikler sig i deres lokale distriktsskole. Her får de bedre muligheder for at deltage i sociale fællesskaber, opnå livsduelighed og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Forvaltningen arbejder målrettet med at reducere antallet af børn, der visiteres til specialiserede tilbud. Dette sker gennem styrkelse af tidlig indsats, kapacitetsopbygning i almenområdet og udvikling af inkluderende læringsmiljøer. Målet er, at flere børn får den nødvendige støtte i deres nærmiljø, så behovet for specialtilbud mindskes, og incitamentet for tilbagevenden til almenområdet reduceres.

Med Budget 2025 har Odense Byråd besluttet, at Børn- og Ungeudvalget skal gennemføre et servicetjek af de økonomiske tildelingsmodeller til skolerne. Formålet er at sikre, at de økonomiske incitament i modellerne understøtter ambitionen om, at flest mulige elever går på deres lokale folkeskole samtidig med at der fastholdes en tydelig social profil. Dette arbejde er en del af realiseringen af Juni- Erklæringens målsætninger om inklusion og social mobilitet.

Der er tidligere truffet politisk beslutning om både den specialpædagogiske tildelingsmodel på almenområdet (2021) og budgettildelingsmodellen på almenområdet (2025). Begge modeller indeholder incitament for skolerne til at sikre inklusion og fastholdelse af elever, og modellerne tildeler samtidig midler, der understøtter dette arbejde.

Af de mekanismer, der fordeler midler og fastsætter ressourceniveauet for det samlede skoleområde, udestår en aktuel politisk stillingtagen til specialundervisning, herunder den fremtidige prioritering og fordeling af ressourcer til området.

Forslag om analyse af ressourcetildelingen til specialtilbud og specialskoler.

Den nuværende model for specialtilbud og specialskoler er baseret på elevtakster pr. plads, og skolernes budget reguleres to gange årligt, idet der løbene foretages visitation. Den nuværende model indeholder ikke incitament, der understøtter at elevgruppen vender tilbage til almenområdet. Det betyder, at der ikke er økonomiske mekanismer, som fremmer, at elever – når det er fagligt og socialt meningsfuldt – kan vende tilbage til deres almene distriktsskole.

Forvaltningen anbefaler derfor, at der igangsættes en analyse med fokus på:

- Ressourcetildelingen til specialtilbud og specialskoler.
- Hvordan økonomiske incitament kan indarbejdes i ressourcetildelingen til specialtilbud og specialskoler, så det i højere grad understøttes, at eleven kan tilbagevende til almenområdet.

Analysen foreslås som et mere afgrænset modelarbejde end de to tidligere modelændringer og skal bidrage til at styrke inklusion og social mobilitet i tråd med Juni-Erklæringens ambitioner.

Formålet med analysen er at sikre, at økonomien i specialtilbud og specialskoler i højere grad understøtter ambitionen om inklusion og social mobilitet – i tråd med ambitionerne i Juni- Erklæringen og Budget 2025 – og at folkeskolen fortsat er det naturlige førstevalg for forældre i Odense.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 4: B-sag: Fastlæggelse af Børn- og Ungeudvalgsmøder i 2026

00.22.04-P35-23-24

Sagsresumé

Børn- og Ungeforvaltningen fremlægger forslag om, at der afholdes Børn- og Ungeudvalgsmøder i 2026 på følgende tirsdage kl. 13.00 - 17.00 medmindre andet er angivet.

Første halvår 2026

Den 20. januar 2026

Den 03. februar 2026

Den 24. februar 2026

Den 17. marts 2026

Den 14. april 2026

Den 28. april 2026

Den 19. maj 2026

Den 02. juni 2026

Den 16. juni 2026

Andet halvår 2026

Den 11. august 2026

Den 25. august 2026

Den 22. september 2026

Den 06. oktober 2026

Den 27. oktober 2026

Den 10. november 2026

Den 24. november 2026

Den 08. december 2026

Forvaltningen er opmærksom på, at der pågår en drøftelse om kadence for byrådsmøder og udvalgsmøder. Forvaltningen følger drøftelsen og udvalget involveres, hvis der foretages justeringer.

Møderne er som udgangspunkt placeret, så de er koordineret med møder i øvrige fagudvalg og følger kadencen for møder i Økonomiudvalg og byråd. Ved behov afholdes der møde med øvrige fagudvalg omkring fælles sager. Der afholdes ligeledes et årligt fællesmøde i foråret mellem Forvaltningsudvalget og Børn- og Ungeudvalget.

Mødekalender med oversigt over Børn- og Ungeudvalget, Økonomiudvalget og byrådets møder er vedlagt som bilag.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender forslag til Børn- og Ungeudvalgets mødeplan for 2026.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Der henvises til sagsresumé.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Mødekalender 2026 - 1. halvår

Mødekalender 2026 - 2. halvår

Punkt 5: C-sag: Opsamling på valgperioden 2022-2025 - udvalgets interesser og politiske aftryk

00.01.00-A00-76-24

Sagsresumé

I denne sag skal Børn- og Ungeudvalget drøfte det politiske aftryk, de har sat i valgperioden 2022-2025. Formålet er at samle op på de sidste fire års arbejde, herunder hvilket fokus udvalget har haft og hvad der særligt har optaget udvalget. Opsamlingen skal afspejle hvad udvalget er særligt stolte af, hvilke forandringer de har været med til at sætte i gang, og hvilke resultater der skal fremhæves.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter opsamlingen af udvalgets fokusområder i indeværende valgperiode 2022-2025.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Som opsamling på udvalgsperioden 2022-2025 får udvalget lejlighed til at samle op på de sidste fire års arbejde. Opsamlingen afspejler hvilket fokus udvalget har haft og hvad udvalget har været særlig optaget af. Sagen rummer eksempler på nogle af de beslutninger, som udvalget har truffet, men også de nationale initiativer og bevægelser, som har fyldt i perioden, og som udvalget har været med til at følge i den lokale forberedelse, eksempelvis Barnets Lov.

Udvalgets arbejde med at sætte retning for det gode børneliv

I januar 2022 havde Børn- og Ungeudvalget sin første indledende drøftelse om udvalgets ambitioner og særlige fokusområder for udvalgsperioden. Her var udvalget enige om at arbejde hen imod et fælles ståsted, der kan sætte retning for det gode børneliv set fra børnene, de unges og familiernes perspektiv. Det fælles politiske ståsted er formet gennem visionen "*Barn i Odense – en fælles politisk vision for et godt børneliv*", som beskriver, at et godt børneliv indeholder en tryk familie, nærværende voksne, gode venner og frihed til at være sig selv.

I udarbejdelsen af visionen har udvalget haft særlig fokus på at få børnenes og familiernes perspektiv. Således bygger udvalgets vision på en række børnestemmer fra forskning, egne undersøgelser og viden fra andre kommuner. Derudover blev forskere og fagpersoner også inddraget under udarbejdelsen af visionen efter ønske fra et samlet udvalg.

Med visionen som fundament, har udvalget fokuseret bredt på forskellige temaer og konkrete indsatser for at sikre det gode børneliv i Odense. Eksempler på udvalgets arbejde i udvalgsperioden vil blive udfoldet i nedenstående.

Optaget af kvalitet, læring, trivsel og stærke børnefællesskaber

I forlængelse af det fælles ståsted har udvalget i perioden haft bredt fokus på at skabe kvalitet i Odenses dagtilbud, skoler, fritidstilbud og indsatser i Familie og Forebyggelse, så indsatser og tilbud skaber størst mulig værdi for børn, unge og familier. Her har *Stærke børnefællesskaber* med deltagelsesmuligheder for alle har været omdrejningspunkt og sikre, at flere børn kan gå i de almene skoler og dagtilbud. Blandt andet har udvalget været på en politisk vidensrejse, hvor udvalget over en række temamøder blev præsenteret for udvalgte nøgletal om visitation og segregering af børn i dagtilbud og skole, tilbud og fysiske rammer, børnesyn, samarbejde, fagligheder samt andre kommuners arbejde med stærke børnefællesskaber.

At løfte kvaliteten i dagtilbud og skoler i Odense og skabe stærke børnefællesskaber har været gennemgående i hele udvalgsperioden, og en dagsorden som udvalget har arbejdet med og omsat på mange forskellige måder. Udvalget har været optaget af *minimumsnormeringer på dagtilbudsområdet* og at der er uddannede og fagligt dygtige medarbejdere.

I "*Juni-Erklæringen*" har udvalget også afsat midler til at ansætte flere pædagogiske medarbejdere i indskolingen, for at sikre, at der flere voksne omkring børnene i Odenses dagtilbud og skoler. Som en vigtig del af det, har udvalget arbejdet med at styrke PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) gennem en nyorientering og nytænkning, så medarbejderne kan bruge tid og kompetencer tættere på de professionelle i skolerne og børnene. Alt sammen med det formål at skabe bedre deltagemuligheder for alle børn.

For at værne om det gode klassefællesskab, er det nogle gange nødvendigt at sætte ind med en ekstra indsats. Derfor har udvalget oprettet et *akut timeout-tilbud* til børn, som udviser grov grænseoverskridende adfærd. Formålet er at skabe ro omkring de børn, som har oplevet grænseoverskridende adfærd, samt give alle parter mulighed for at komme godt videre og deltage i skolens fællesskaber.

Udvalget har været optaget af at definere, hvad der kendetegner *et godt børneliv i Odenses dagtilbud*. Udvalget sendte et hyrdebrev ud til forældrebestyrelser og lederteams i dagtilbuddene i Odense, med en opfordring til at forholde sig til, hvordan man lokalt vil arbejde med 'Det gode børneliv'. Her peges der på at et godt dagtilbud skal give plads til leg og venskaber, at barndommen har værdi i sig selv, og at børnenes hverdag skal skabes i samarbejde med børnene.

Med det stigende antal børn der kommer i Odense Kommune i fremtiden, er der behov for mere plads, så alle børn har gode rammer at vokse op i, at lege i og lære i – også i fremtiden. Derfor har udvalget etableret *nye børnehuse til byens mindste børn* med fokus på fem centrale områder: indeklima og arbejdsmiljø, motorik, indretning og læringsmiljøer samt udeområder.

Odense Byråd har nedsat en *Taskforce på skoleområdet* for at forbedre elevernes trivsel og motivation. Skoleglæde og at skabe stærke, lokalt forankrede folkeskoler har været centralt for udvalget i omsætningen af de 32 anbefalinger som udsprang af Taskforcen. Også i arbejdet med omsætning af intentionerne i "*Juni-Erklæringen*", som er retningsgivende for det kommende løft af kvaliteten i folkeskolen med budget 2025, har udvalget været med til at sikre, at folkeskolen stadig (og for endnu flere) er det foretrukne valg for Odenses børn og forældre i fremtiden.

Odenses skoler skal være attraktive for børn og unge og de skal have mulighed for at lære gennem mere varieret og afvekslende undervisning. Derfor har udvalget blandt andet indført *civil praktik og juniormesterlære*, hvor udskolingselever fremover kan lære praktiske færdigheder og håndværk gennem mesterlæreordninger.

For udvalget er byens fritidstilbud meget mere end blot et sted at være efter skole. Her skal alle børn møde et varierende og inspirerende miljø, der imødekommer en bred vifte af interesser for børn. Med udvalgets vision "*Sammen om mangfoldig fritid*", har udvalget sat fokus på at skabe fritidspædagogiske tilbud, hvor børn og unge kan udvikle sig i trygge og bedømmelsesfrie miljøer.

I oktober 2022 sendte udvalget *et hyrdebrev til folkeskolerne i Odense*. Her opfordrede de skolerne til at tage en drøftelse om, hvordan man pædagogisk og didaktisk skal forholde sig til skærme i skoletiden. I udvalgsperioden har det nationale fokus på skærme også medført en ændring af dagtilbudsloven, således at skærme ikke bruges i dagtilbud for 0-2-årige og kun af medarbejdere i dagtilbud for 3-6-årige til faglige formål.

Børn skal lære at indgå i fællesskaber og i samfundet. Børn skal præsenteres for verden omkring dem, så de kan opleve at være forbundet med noget stort - den verden, de er en del af. Med vedtagelsen af "*Dannelse – en politisk strategi for børn og unge i Odense*", har udvalget sat en tydelig retning for børns dannelse, som handler om at lære at begribe sig selv og på egen hånd med mod, nysgerrighed, vedholdenhed og ikke mindst medmenneskelighed til at møde fællesskaberne og verden, som alle mennesker er del af.

Sproget er afgørende for at indgå i fællesskaber og en forudsætning for børns videre dannelse og uddannelse. Derfor har udvalget netop også påbegyndt en drøftelse af, hvordan læselysten blandt børn i dagtilbud og skoler kan øges.

Fokus på inddragelse

På nationalt plan er Barnets Lov blevet vedtaget, med fokus på børns ret til at blive hørt og inddraget i deres egen sag. Inddragelse af børn, unge og forældre har også været et centralt fokus for udvalget, som blandt andet også har valgt at ændre den tidligere form for dialog med forældre, i form af en kontaktudvalgsstruktur, til en mere varieret og temabaseret dialogform. I 2025 nedsatte udvalget eksempelvis en sparringsgruppe med forældre til børn i indskolingen og arrangerede en temaaften for forældre i dagtilbud og skoler med fokus på forældresamarbejde.

Udvalget har gennem hele perioden lagt stor vægt på at inddrage børns stemmer og belyse de politiske dagsordener fra både barnets og familiens perspektiv. Derudover har udvalget været interesseret i at få inspiration udefra i form af oplægsholdere og eksperter for at blive klogere på forskellige emner med det formål at skabe størst værdi for byens børn og unge. Det har særligt vist sig gældende i arbejdet med dannelsesstrategien, hvor både børn, unge og forældrestemmer

har været inddraget i temadrøftelser og i en større afsluttende dannelsesdebat med deltagelse af både unge, forældre, frivillige og fagpersoner.

Under udarbejdelsen af udvalgets vision 'Barn i Odense', var børnestemmer ligeledes tungtvejende i forhold til at nå frem til visionens fire hovedtemaer. Også under den politiske vidensrejse om stærke børnefællesskaber havde udvalget virtuelt besøg fra Københavns Kommune og besøg af oplægsholdere i form af eksperter og fagprofessionelle, som var med til at give perspektiver på dagsordenen. Udvalget var desuden på besøg på Dalumskolen og i en række af Odenses dagtilbud.

Fremme trivsel blandt børn og familier

Det har været vigtigt for udvalget, at der gribes ind, når et barn mistrives. Gennem vedtagelsen af *et let tilgængeligt behandlingstilbud* har udvalget prioriteret at gøre det nemmere for børn og familier at få den rette støtte uden behov for henvisning. Med videreførelsen af *FAMKO-projektet* kan gravide og småbørnsfamilier fortsat tilbydes ekstra omsorg og støtte gennem graviditeten og barnets første leveår.

Børn og unges fremmøde i skolen er en væsentlig forudsætning for deres læring, trivsel og sociale relationer. For at identificere og hjælpe elever med skolefravær har udvalget oprettet et *skolefraværsteam*, så hver enkelt elev får de bedste betingelser for at udnytte sit fulde potentiale og lykkes i eget liv.

Økonomisk balance

Der skal leveres service af høj kvalitet til byens børn, unge og familier. Derfor har udvalget vedtaget en tidssvarende budgettildelingsmodel på skole- og dagtilbudsområdet, der skal understøtte arbejdet med minimumsnormeringer i dagtilbud og sikre en retfærdig fordeling af ressourcer på skoleområdet. Således har udvalget været med til at sikre en ansvarlig økonomistyring både nu og i fremtiden.

I bilag 1 fremgår en bruttoliste med de beslutninger, drøftelser og forskellige indsatser, som har været behandlet på udvalgs møder i indeværende valgperiode.

Økonomi

Denne sag har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1 - Bruttoliste

Punkt 6: C-sag: Udvalgets ambitioner for at styrke børns læselyst

00.01.00-G01-36-25

Sagsresumé

I denne sag skal Børn- og Ungeudvalget drøfte ambitioner og muligheder for at styrke børns læselyst. Sagen udspringer af udvalgets drøftelser i forbindelse med Budget 2025 og Juni- Erklæringen, og bygger på ønsket om at fremme fællesskab og deltagelsesmuligheder i folkeskolen.

Læselyst ses som en nøgle til både social og faglig deltagelse og er vigtig for børns trivsel. Undersøgelser viser dog, at danske børns glæde ved læsning er faldende. Udvalget har fokus på, hvordan denne udvikling kan vendes. Med denne sag skal udvalget drøfte, hvilke fokusområder de ønsker at arbejde videre med i relation til at styrke børns læselyst. Herunder hvilken retning og hvilke initiativer de vil sætte i værk i indeværende udvalgsperiode, og hvilke der kan arbejdes videre med i næste byrådsperiode.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter deres ambitioner for indeværende udvalgsperiode for arbejdet med at styrke børns læselyst.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Denne sag lægger op til, at udvalget tilkendegiver, hvad udvalget er særlig optaget af at nå i mål med i indeværende valgperiode i relation til at styrke børns læselyst.

Som en del af Budget 2025 og implementeringen af Juni-Erklæringen, har Børn- og Ungeudvalget fokus på at skabe en folkeskole, hvor alle børn har mulighed for at deltage og opleve sig som en del af fællesskabet i klassen. En vigtig vej til at sikre at alle børn er en del af både det faglige og sociale fællesskab er gennem læsning. Både som en færdighed, der skal mestres, og som en kilde til glæde, fordybelse, egenindsigt samt give et sprog til at forstå sig selv og verden igennem. Udvalget har derfor udtrykt en særlig interesse for at styrke børns læselyst.

For at styrke børns læselyst har udvalget været optaget af:

- Balancen mellem læsning i skolen og i hjemmet. Udvalget har tilkendegivet interesse for at forvaltningen ser på eksisterende praksis med et kritisk og nuanceret blik. Udvalget er optaget af balancegangen om at opfordre til læsning og lytning i hjemmet, men ikke opstille det som en daglig pligt, der kan opleves som en byrde for børn og familier.
- Sprog- og alfabettræning gennem leg fra børnehave og i skoletiden.
- Fysiske rammer, der giver eleverne mulighed for at finde ro og fordybelse. Prioritering af tid og plads der støtter børn i at komme i gang med læsning i et trygt og inspirerende læringsmiljø.
- Tæt samarbejde med byens biblioteker om at fremme læselyst og sikre børns adgang til en bred variation af bøger, der er inspirerende og giver børn lyst til at opdage verden. Samarbejde med biblioteker i både dagtilbud og skole.
- Støtte tilgængelighed for gode fortællinger for børn og familier, hvor det er svært at læse de gode fortællinger, og hvor lydbøger og oplæsning ad anden vej bliver kilden til barnets kendskab til glæde ved den gode fortælling.

Muligheder for at styrke børns læselyst

Der er flere muligheder for at styrke børns læselyst. Skoleafdelingen har været i dialog med UCL, som har specialiseret sig i læselyst. UCL vil kunne tilrettelægge kvalificerede kompetenceudviklingsforløb for skolernes medarbejdere, ligesom Odense Kommune vil kunne indgå i afprøvning af ny forskning i forhold til, hvordan læselyst i højere grad følges tæt. Derudover er der nationale initiativer på vej, hvor Odense kommune har mulighed for at være blandt de første til at afprøve nye tilgange til at styrke børns læselyst.

Et fornyet fokus på børns læselyst kan også komme til udtryk gennem fælles læseidealer, der sætter en tydelig retning for arbejdet med læsning på skolerne, herunder et opgør med den traditionelle praksis om 20 minutters daglig hjemmelæsning. De nye idealer kan danne grundlag for lokale handleplaner, hvor skolerne forpligtes til at drøfte læseindsatsen med skolebestyrelserne – med særligt med fokus på samarbejdet mellem skole og hjem. Dette vil samtidig understøtte ambitionen bag Budget 2025 og Folkeskoleløftet om at styrke og forny samarbejdet mellem skole og forældre.

Arbejdet med at styrke børns læselyst i Odense Kommune i dag

Børn- og Ungeforvaltningen har gennem de seneste år arbejdet med at styrke børns læselyst på forskellig vis. For eksempel har skoleafdelingen over de sidste fire år sat gang i kompetenceudvikling af medarbejdere i indskolingen, som tager udgangspunkt i den nyeste forskning om, hvad der fremmer begynderlæsningen. I foråret 2025 blev ”Projekt Boost Læseglæden” sat i gang med fokus på at styrke læseglæden hos alle 3. klasser i Odense Kommune. Det sker blandt andet gennem indkøb af nye, spændende bøger til fritidslæsning, som eleverne selv vælger.

Læsning som fundament for faglig og social udvikling

Evnen til at læse er forudsætningen for at indgå i stort set alle fag i skolen. Det er dermed en afgørende kompetence for at komme ud af folkeskolen med en afgangsprøve og muligheden for at gennemføre en uddannelse.

Når læsning rammesættes som en social aktivitet gennem inspirerende og hyggelige omgivelser styrkes læselysten. Når børn deler læseoplevelser, taler om bøger og anbefaler historier til hinanden, styrker det fællesskabet og samhørigheden. Gennem gode fortællinger får børn indblik i andre menneskers liv og perspektiver, hvilket fremmer empati og respekt for forskellighed. Samtidig skaber læsning og gode fortællinger et fælles sprog, der kan bygge bro mellem børn med forskellige baggrunde.

Der er faglig anledning til at styrke børns læselyst. Resultaterne fra den internationale læseundersøgelse PIRLS 2021 viser, at danske elevers læseglæde er faldet signifikant siden 2016. Danmark og Norge er de to lande ud af de 65 deltagende lande i undersøgelsen, hvor færrest elever svarer, at de rigtig godt kan lide at læse. Mange elever har lav tillid til deres egen læseforståelse, og både elever og forældre læser sjældnere i fritiden.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 7: C-sag: Drøftelse af kvalitet i dagtilbud for 3-5-årige børn, med udgangspunkt i national undersøgelse

28.09.12-A00-1-25

Sagsresumé

I maj 2025 udkom resultaterne fra den nationale undersøgelse ”Kvalitet i daginstitutioner for 3-5-årige børn”. Med denne sag får Børn- og Ungeudvalget mulighed for at drøfte forvaltningens indsatser i relation til undersøgelsens anbefalinger.

Centrale resultater fra undersøgelsen viser blandt andet at:

- Der er stor forskel på kvaliteten i daginstitutionerne. Der er også forskel på kvaliteten på stuerne i samme daginstitution.
- Én ud af ti daginstitutioner har en ’god’ kvalitet.
- Én ud af ti daginstitutioner forventes at kunne gøre en positiv forskel for børn i udsatte positioner.

Undersøgelsen er udarbejdet for Børne- og Undervisningsministeriet. På baggrund af resultaterne præsenterer undersøgelsen en række nationale udviklingsbehov samt anbefalinger til kommunale indsatsområder. Fx anbefales det, at sætte fokus på kommunens tilsynsmodel og evalueringskultur, faglig ledelse samt uddannelse.

I sagen præsenteres, hvordan Dagtilbud i Odense Kommune arbejder med de anbefalede indsatser.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter de lokale indsatser, der understøtter den nationale undersøgelses anbefalinger for styrket kvaliteten i dagtilbud for 3-5-årige børn.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Tilbage i 2022 aftalte Regeringen og Kommunernes landsforening (KL) at igangsætte en kvalitetsundersøgelse på dagtilbudsområdet. Undersøgelsen er udarbejdet for Børne- og Undervisningsministeriet af Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE) og Danmarks Evalueringsinstitut (EVA).

Denne sagsfremstilling vedrører den del af undersøgelsen, der udkom i maj 2025, der hedder: ”Kvalitet i daginstitutioner for 3-5-årige børn”. Selve undersøgelsen fremgik som bilag på punkt 7 på Børn- og Ungeudvalgsmødet den 3. juni 2025.

Undersøgelsen bygger på data indsamlet i 100 kommunale daginstitutioner fordelt på 56 kommuner i efteråret 2024, herunder har fire børnehuse i Odense deltaget. Data er indsamlet via observationer, suppleret med interviews og anden indhentet data såsom kommunal årnormering og personalets uddannelse.

Observationsredskabet, der er anvendt til den nationale undersøgelse, er anderledes end den metode, der anvendes i Dagtilbud i Odense Kommune. Begge redskaber tager dog udgangspunkt i det lovpligtige fælles pædagogiske grundlag, men det er ikke muligt direkte at sammenligne resultaterne.

På Børn- og Ungeudvalgsmødet vil dagtilbudschefen uddybe, hvordan undersøgelsens resultater holdes op imod resultater fra Odenses eget tilsyn, og hvordan undersøgelsen drøftes og arbejdes med i Odense Kommune.

Centrale resultater fra undersøgelsen af kvaliteten i dagtilbud for 3-5-årige-børn

Her præsenteres seks centrale resultater fra undersøgelsen.

1. Stor forskel på kvaliteten.
Der er stor forskel på den kvalitet børnene møder i de forskellige daginstitutioner. Der er også forskel på kvaliteten på stuerne i samme daginstitution.
2. Hver 10. institution har 'god' kvalitet.
Én ud af ti daginstitutioner vurderes at have en 'god' kvalitet. Seks ud af ti vurderes at have en 'tilstrækkelig' kvalitet og tre ud af ti vurderes at have en 'utilstrækkelig' kvalitet. Ingen daginstitutioner vurderes at have en 'fremragende' eller 'ringe' kvalitet.
3. Få gør en positiv forskel for børn i udsatte positioner.
Én ud af ti daginstitutioner forventes at gøre en positiv forskel for børn i udsatte positioner. Det kan fx være børn der kommer fra et hjemmemiljø med sparsomme omsorgs- og udviklingsmuligheder.
4. Repræsentativt for hele landet.
Kvalitetsudfordringer findes på tværs af kommuner i hele landet.
5. Varierende normering.
Den gennemsnitlige dagsnormering varierer mellem stuerne fra 4 -11 børn pr. pædagogisk medarbejder.
6. Pædagoger har betydning for kvaliteten.
Det har betydning for kvaliteten, at der er en pædagog til stede på stuen.

Til orientering viste første del af kvalitetsundersøgelsen fra 2023 en lignende vurdering af kvaliteten i dagtilbud hos de yngste i alderen 0-2 år. Disse resultater blev drøftet i Børn- og Ungeudvalget i juni 2023.

Nationale udviklingsbehov

De nationale undersøgelser af kvalitet i daginstitutioner for 0-2-årige og 3-5-årige børn peger begge på, at der nationalt er behov for at styrke kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer inden for seks områder. Udviklingsbehovene repræsenterer hver især væsentlige elementer af det lovpligtige fælles pædagogiske grundlag.

1. Samspil med børnene – der er behov for at styrke anerkendende og sensitive samspil og relationer mellem personale og børn.
2. Børnefællesskaber – der er behov for at støtte børnenes indbyrdes samspil, relationer og fællesskaber.
3. Leg – der er behov for at fremme børns legemuligheder.
4. Aktiviteter – der er behov for at styrke opmærksomheden på børns perspektiver og engagement i pædagogiske aktiviteter.
5. Børn i udsatte positioner – der er behov for at styrke deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner.
6. Fysiske rammer indendørs – der er behov for at udvikle de fysiske omgivelser indenfor, så de fremmer leg, fordybelse og ro.

Kommunale indsatsområder

Undersøgelsen fremhæver seks indsatsområder, som kommunale aktører kan anvende til det videre arbejde med at styrke kvaliteten i daginstitutionerne.

Indsatsområderne er også områder, som Børn- og Ungeforvaltningen allerede har en opmærksomhed på, eller som forvaltningen på baggrund af undersøgelsen vil fastholde eller give ny opmærksomhed. Under hver indsats beskrives indsatser, der allerede foregår eller som skal have opmærksomhed på dagtilbudsområdet i Odense Kommune.

Fokus på utilstrækkelig kvalitet

Da der er forskel på kvaliteten i daginstitutionerne, anbefales det at sætte fokus på kvalitetsudviklingen i de daginstitutioner, som vurderes at have en 'utilstrækkelig' kvalitet.

- Dagtilbudsområdet arbejder systematisk med kvalitetsudvikling i samtlige dagtilbud. Hvert institutionsområde har udarbejdet en kvalitetsplan på baggrund af data og en kvalitetssamtale mellem områdets ledelse og dagtilbudsafdelingen. Kvalitetsplanen har to fokusområder med kvalitetsudvikling, som alle børnehuse i institutionen arbejder med. Derudover har hvert børnehus en udviklingsplan, der beskriver udviklingsområder, der er særlig relevante i det enkelte børnehus.
- Organiseringen med områdeledelse i Odense Kommune reducerer ledesspændet, og gør det muligt at arbejde fokuseret med kvalitetsudvikling efter behov.

Tilsyn og opfølgning

Da undersøgelsen viser at 9 ud af 10 daginstitutioner har behov for kvalitetsudvikling, anbefales det at sætte fokus på, hvordan der føres tilsyn og følges op på kvaliteten i daginstitutionerne.

- I 2024 fik dagtilbudsområdet en ekstern evaluering af tilsynsmodellen. Evalueringen viste, at der var brug for justeringer, og der er nu en velbeskrevet systematik omkring tilsynet i forhold til både indhold og rollefordeling. Der er fortsat behov for fokus på fuld implementering af systematikken, herunder hvordan viden fra tilsynene bruges til kvalitetsudvikling.
- Kommunerne skal iværksætte skærpet tilsyn ved bekymring og skærpet tilsyn ved alvorlig bekymring, og der er vedvarende brug for opmærksomhed på, hvornår det er behov for at iværksætte skærpet tilsyn.

Personaleressourcer

I undersøgelsen beskrives normeringen som meget varierende. Det anbefales derfor at sætte fokus på personaleressourcerne både i forhold til antallet af pædagogiske medarbejdere, pædagogfaglige kompetencer og organisering hen over dagen.

- I 2023 ophævede Børn- og Ungeudvalget i Odense Kommune en tidligere beslutning om, at der maksimalt måtte ansættes 60% pædagoger i dagtilbuddene. I stedet skal der nu stræbes efter det højest mulige uddannelsesniveau indenfor den økonomiske ramme og kriterierne for minimumsnormeringerne.
- I 2024 fordelte medarbejderne sig således: 58% pædagoger og læringsmiljøpædagoger, 6% pædagogiske assistenter og 36% pædagogmedhjælpere. Medarbejderne er opgjort i fuldtidsstillinger.
- Organiseringen af pædagogiske medarbejdere hen over dagen er et aktuelt fokusområde i Odense Kommunes dagtilbud, fordi tidligere tilsyn har vist samme variation i antallet af medarbejdere hen over dagen, som ses i undersøgelsen.

Kompetenceudvikling

Undersøgelsen peger på, at en stor del af medarbejderne ikke har en pædagogisk uddannelse, og at flere kun er ansat i en kortere periode. Det anbefales at sætte fokus på kompetenceudvikling.

- I Odense Kommune efterstræbes et højt uddannelsesniveau. Børn- og Ungeudvalget har fx besluttet, at den kommunale andel af opkvalificeringspuljen fra Børne- og Undervisningsministeriet anvendes til at opkvalificere medarbejdere til enten pædagogiske assistenter eller pædagoger via meritpædagoguddannelsen.
- De seneste år har Børn- og Ungeforvaltningen desuden tilbudt medarbejderne lokalt udviklede kompetenceudviklingsforløb. Det gælder kompetencer indenfor sprogarbejde, teknologi og science samt hverdagsvurdering. Forløbene skal så vidt muligt være for alle medarbejdere, de skal være praksisnære og digitalt understøttede. Derved kan nye medarbejdere også blive klædt godt på.

Faglig ledelse

Resultaterne i undersøgelsen peger på et behov for prioritering og styrkelse af den faglige ledelse af kvalitetsudviklingen i de pædagogiske læringsmiljøer tæt på børnene. Det anbefales, at der er særligt fokus på kvalitetsforskelle mellem stuerne i den enkelte daginstitution.

- Diplommoduler i faglig ledelse for dagtilbudsledere var et finansieret indsatsområde for en tidligere regering, og dagtilbudsområdet i Odense Kommune er fortsat med at give alle nye daglige ledere undervisning i faglig ledelse, fordi der er et tydeligt behov for faglig ledelse, som undersøgelsen peger på. Modulet er særligt tilrettelagt, så det matcher de lokale udviklingsbehov.

Evalueringskultur – fra intention til praksis

Undersøgelsen viser, at medarbejdernes intentioner i store træk flugter intentionerne i den styrkede pædagogiske læreplan, men i mange daginstitutioner lykkes det kun i mindre grad at omsætte intentionerne til høj kvalitet i praksis. Det anbefales at se på, hvordan en styrket evalueringskultur kan bidrage til at forkorte vejen fra intention til praksis.

- Jf. lovgivningen skal dagtilbuddene have en evalueringskultur, men præcis som undersøgelsen viser, så er det i dagtilbud i Odense Kommune ikke helt lykket at få det etableret. Fra 2025-2027 udbydes derfor et kompetenceudviklingsforløb i "hverdagsvurdering" til medarbejdere i samtlige børnehuse og dagplejen i Odense Kommune. Forløbet skal styrke medarbejdernes evne til at se kritisk på egen praksis og se muligheder for at justere den, så de møder og støtter børnenes forskellige behov for omsorg, trivsel og udvikling.
- Flere institutionsområder har valgt emnet evalueringskultur som et selvstændigt fokusområde.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 8: C-sag: Tal, temaer og tendenser på Familie og Forebyggelsesområdet

34.00.00-P05-1-25

Sagsresumé

Dette er den årlige sag med tal, temaer og tendenser fra Familie- og Forebyggelse. Formålet er at rammesætte en politisk drøftelse af fagområdet.

Børn- og Ungeforvaltningen præsenterer med denne sag mest uddybende, hvordan ledelsesinformation og data om indsatser til børn og familier tilvejebringes gennem metoden Feedback Informed Treatment, omtalt som "FIT", i Center for Indsatser til Børn og Unge (CIBU).

På udvalgsrådet vil chef for Familie og Forebyggelse præsentere relevante nedslag i data, temaer og tendenser. Nedslagene illustrerer hvordan der i Familie og Forebyggelse arbejdes i ud fra det børnesyn forvaltningen har fra Barnets Lov, Stærke Børnefællesskaber og visionen Barn i Odense, samt hvordan indsatser kontinuerligt kalibreres så de leveres tidligst muligt, mindst indgribende og med størst effekt for barnet.

Sagen behandles på udvalgsrådet som rammesættende for tre andre sager på mødets dagsorden, hhv. Omlægning til færre sager pr. rådgiver i Børn og Familierådgivningen, Honorering af plejefamilier i Odense Kommune samt Håndtering af tabt arbejdsfortjeneste.

Vedlagt sagen et bilag med data fra familie- og forebyggelsesområdet.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget med udgangspunkt i de præsenterede tal, temaer og tendenser tager en politisk drøftelse af Familie og Forebyggelsesområdet.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Hver fagafdeling i Børn- og Ungeforvaltningen udarbejder årligt en drøftelsessag til Børn- og Ungeudvalget under overskriften "Tal, temaer og tendenser". Denne sag omhandler Familie og Forebyggelse. Sagen følges ikke automatisk op af en beslutningssag. Nedslag fra de politiske drøftelser vil forvaltningen i stedet indarbejde i andre sager af mere retningsættende karakter.

I det følgende præsenteres de såkaldte FIT (Feedback Informed Treatment)-datas betydning for tilpasning af indsatser til børn og familier via inddragelse af barnets egen stemme samt de voksne omkring barnet.

Anvendelse af FIT-data illustrerer, hvordan der i Familie og Forebyggelse arbejdes ud fra det børnesyn forvaltningen har fra Barnets Lov, Stærke Børnefællesskaber og visionen Barn i Odense, der angiver at barnet og barnets vurdering af egne behov står i egen ret og indgår i den samlede faglige vurdering af barnets behov. Barnet er en del af en familie, og indsatser understøtter barnet og familien ved at komme tidligst muligt, mindst indgribende og med sigte efter at opretholde normalitet i en udsat position.

Anvendelse af FIT-data illustrerer også, hvordan indsatser kontinuerligt kalibreres, så de opnår størst effekt for barnet og familien.

Sagen behandles på udvalgsrådet som rammesættende for tre andre sager på mødets dagsorden, hhv. Omlægning til færre sager pr. rådgiver i Børn og Familierådgivningen, Honorering af plejefamilier i Odense Kommune samt Håndtering af tabt arbejdsfortjeneste.

Familie og Forebyggelse spænder bredt

Familie og Forebyggelsesafdelingen består overordnet af tre centre, som med hvert sit fokus og målgruppe arbejder med forebyggelse:

- Center for Tværfaglig Sundhed og Forebyggelse (CTSoF) rummer de tidlige forebyggende indsatser, herunder blandt andet Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, Tale-høreområdet, Børn og Ungelægerne og det nye let tilgængelige behandlingstilbud
- Børn og Familierådgivningen (BFR) er afdelingens myndighedsområde, som træffer afgørelser efter blandt andet Barnets Lov. Afdelingen træffer afgørelser om eksempelvis forebyggende indsatser, anbringelser og indsatser til børn og unge med handicap
- Center for Indsatser til Børn og Unge (CIBU) er Familie og Forebyggelsesafdelingens interne leverandør. CIBU tilbyder en vifte af indsatser til børn, unge og deres familier, som gives efter afgørelse i Børn og Familierådgivningen

Foruden de tre centre rummer afdelingen et fagsekretariat og et centersekretariat, som understøtter afdelingen administrativt samt udarbejder sager til det politiske udvalg. I alt er der ansat over 500 medarbejdere og ledere i Familie og Forebyggelse. Afdelingen arbejder under en lang række forskellige lovgivninger og arbejder på tværs, understøtter og styrker sammenhængskraften i de mange tværfaglige samarbejder med skole- og dagtilbudsområderne internt i Odense Kommune såvel som med eksterne parter i civilsamfundet og regionen.

Deltagelsesmuligheder for alle børn i de almene fællesskaber er kerneopgaven på hele børne- og ungeområdet. Det er det nationalt såvel som lokalt, og Familie og Forebyggelse arbejder fokuseret sammen med skole- og dagtilbudsområderne omkring kerneopgaven. Barnets Lov og den politiske vision for et godt børneliv i Odense sætter også retningen for Familie og Forebyggelses arbejde med et stærkt fokus på børns vilkår og involvering i beslutninger om eget liv.

Fagområdet påvirkes konstant af både lokale og nationale vinde og forandres og udvikler sig derfor løbende, når eksempelvis ny lovgivning implementeres, forskningen bibringer ny viden om virkningsfulde indsatser, indsatser styrkes lokalpolitisk, og når organisatoriske forandringer flytter stregerne i områdets organisering. I denne udvalgsperiode er Barnets Lov kommet til, og en række forskellige fagområder er flyttet til henholdsvis Sundhedsforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Det let tilgængelige behandlingstilbud er en ny opgave i kommunalt regi og en række projekter med eksternt finansiering er startet op, herunder Familiens Hus i Center for Indsatser til Børn og Unge og Familiehus Odense, begge støttet af midler fra Social- og Boligstyrelsen.

Familie og Forebyggelse arbejder med et fokuseret blik for tidligt at se tegn på og risiko for, at noget kan stå i vejen for børn og unges udvikling, trivsel og sundhed. Det særkende for afdelingen er formuleret i en ny kernefortælling om forebyggelse, der også bidrager til at sætte retning for afdelingens samarbejde med børn og familier, øvrige kommunale medarbejdere og ledere samt eksterne samarbejdspartnere og forskning- og uddannelsesinstitutioner i ønsket om at forebygge udfordringer i børnelivet og gribe ind tidligt, når de viser sig.

Det forebyggende arbejde står således på et stærkt lovgivningsmæssigt og politisk fundament, og fagligt dygtige medarbejdere og ledere arbejder dagligt tværfagligt og med en tiltagende inddragelse af væsentlige data om virksomme indsatser.

Et styrket blik på data om kvalitet og effekt af forebyggende indsatser i Familie og Forebyggelse

Den dataunderstøttede ledelsesinformation spiller en væsentlig rolle som videnskilde om virksomme indsatser og effekt i arbejdet i Familie og Forebyggelse. Der er derfor et vedvarende ledelsesmæssigt fokus på at styrke kvaliteten af de data, som giver viden om efterspørgslen på forebyggende indsatser og den forandring, som borgerne oplever af den hjælp, de får. Data om de børn og familier, som medarbejderne møder i afdelingens indsatser, giver viden om tendenser i familiernes behov og indsatsernes effekt. Målet er, via viden og data, at forebygge, at problemer vokser sig store og bliver en forhindring for det gode børn- og ungeliv.

Afdelingen oplever i disse år en øget efterspørgsel på data og viden fra såvel politisk niveau, omverdenen og internt i afdelingen. Ledelsesmæssigt er der derfor igangsat et arbejde med at styrke afdelingens egne tilgængelige data og udvikle nye. En ny kvalitetsmodel i Familie og Forebyggelse sætter fokus på kvaliteten af de enkelte afdelingers arbejde samt styrker og potentialer i samarbejdsfladerne. Kvalitetsarbejdet former sig via afdelingsvise

kvalitetssamtaler og tværgående undersøgelser af den relationelle kapacitet mellem afdelingerne, hvor dialogen sker på et databaseret grundlag. På den måde sikres et vedvarende udviklende blik på Familie og Forebyggelses kvalitet og kapacitet.

Det interne arbejde i afdelingen suppleres med evidensbaseret data, viden og metoder fra forskning, KL og statslige styrelser.

Udvalget møder løbende data fra familie og forebyggelsesområdet i effektsagerne og i eksempelvis sagsfremstillinger om Sundhedsprofilundersøgelsen, afrapporteringer på det specialiserede socialområde og i den årlige sag om Ankestyrelsens omgørelsesprocenter. Nærværende sag præsenterer udvalget for supplerende ledelsesinformation og effektdata, som ikke indgår i de faste udvalgssager. De fremlagte data giver udvalget et indblik i data om børn og familier, som indgår i den løbende ledelsesinformation i Børn- og Familierådgivningen. I denne sag præsenteres de såkaldte FIT-data, der er en videnskilde til børnenes og de voksne omkring børnenes oplevelse af at få hjælp af indsatserne i Center for Indsatser til Børn og Unge.

Dette er den første Tal, temaer og tendenser-sag, som præsenterer Familie og Forebyggelses data, og udvalget vil i de kommende sager møde yderligere udvalgte data, i takt med at den dataunderstøttede ledelsesinformation styrkes og udvikles i de tre centre under Familie og Forebyggelse.

FIT-data – en direkte vej til viden om barnets oplevelse af at blive hjulpet

FIT står for "Feedback Informed Treatment". FIT er en evidensbaseret metode udviklet som et dialog- og effektmålingsværktøj. FIT anvendes til at kvalificere en væsentlig del af de indsatser på dagbehandlingsområdet, som tilbydes i CIBU. FIT-data rummer såvel barnets egen og forældrenes vurdering af barnets trivsel samt vurderinger fra fagpersoner rundt om barnet.

FIT består af to enkle skemaer som udfyldes af barnet på en iPad før og efter hvert møde med behandleren i CIBU. I starten af samtalerne udfyldes det første skema, Outcome Rating Scale (ORS). Skemaet indsamler barnets oplevelse af effekten af behandlingen ud fra barnets selvrapporterede generelle trivsel på fire forskellige parametre.

Ved afslutningen af samtalerne udfylder barnet det andet skema, Session Rating Scale (SRS). Dette skema måler barnets oplevelse af samarbejdet med behandleren. SRS giver barnet mulighed for at svare på, om der blev talt om det, barnet gerne ville, og om samtalen foregik på en måde, som gav mening for barnet. Ligeledes kan behandleren få indsigt i, hvorvidt samarbejdet mellem behandler og barn er på rette spor, og om der er noget, barnet ønsker anderledes. Barnets svar (data) følges løbende, og der reageres på selv små udsving i vurderingen af relationen, da det kan have negative konsekvenser for effekten af indsatsen, hvis ikke indsatsen justeres på baggrund af barnets opfattelse af relationen.

Barnets forældre bliver ligeledes bedt om at vurdere barnets trivsel.

Udover barnets og forældrenes vurderinger indhenter CIBU vurderinger af barnets trivsel fra eksterne parallelbedømmelser, som eksempelvis kan være lærere, pædagoger, sundhedsplejersker i barnets netværk. Børnerådgiveren kan også være parallelbedømmer i barnets sag. Parallelbedømmere bidrager med deres vurdering af barnets trivsel ud fra de samme dimensioner, som barnet selv skal vurdere. Inddragelse af parallelbedømmere bidrager til validiteten af data og tydeliggør, hvor bekymringen for barnet er. Samtidig er det med til at tydeliggøre de positive forandringer, som børnene ofte oplever, før parallelbedømmerne registrerer det.

På faglige netværksmøder i CIBU indgår FIT-data i de løbende drøftelser om barnets udvikling. Såfremt data viser manglende udvikling i forhold til det forventede, genvurderes det, om barnet får den rette indsats, med rette metode og hyppighed, om der er et godt match mellem barn og behandler, eller om der bør tilbydes en anden (forventet mere virksom) indsats.

Brugen af FIT er dermed i høj grad i tråd med intentionerne bag Barnets Lov, med formålet om at inddrage barnet og justere i indsatsen undervejs. FIT sikrer, at barnets stemme bliver hørt og taget alvorligt i behandlingsprocessen, ligesom den systematiske inddragelse af fagprofessionelle omkring barnet bidrager til et helhedsorienteret blik på barnets ressourcer og behov.

Ved indsatsens afslutning vurderes effekten ved at se på udviklingen mellem den første ORS-score og den sidste ORS-score. Vurderingen bygger således på om barnet, forældre og øvrige voksne rundt om barnet (parallelbedømmerne) vurderer barnets trivsel højere, på samme niveau eller lavere, når indsatsen er afsluttet. Det er den gennemsnitlige ORS-score, der viser effekten. Er scoren mere end 5 point højere, kan man konkludere, at indsatsen har haft en positiv effekt.

FIT-data giver viden om effekt for børnene samlet set

De indsamlede data bruges som beskrevet ovenfor i vurderingen af udviklingen for det enkelte barn. Data giver imidlertid også mulighed for at se på tværs af børnenes udvikling, og dermed effekten af de forskellige indsatser i CIBU, ved at se på ORS-scorer på et aggregeret niveau, det vil sige samlet for alle børnene.

I bilaget vises, hvordan resultaterne former sig for perioden 2018-2024. Graferne for perioden viser, at børnene oplever en forbedring, og det samme gælder for forældrenes vurdering af børnenes trivsel. Procentdelen af børnene, der ud fra deres

egen ORS-score opnår signifikant forandring, ligger i perioden stabilt omkring 70%. Det vil sige, at omkring 70 % af børnene oplever, at de har fået en bedre trivsel ved indsatsens afslutning i forhold til, da indsatsen startede. Overordnet set er parallelbedømmernes gennemsnitlige vurdering af effekten positiv, selv om effekten generelt vurderes lidt lavere sammenlignet med børnenes og forældrenes vurderinger.

I analysen af de forskellige effektmål er det vigtigt at være opmærksom på, at CIBUs indsatser adskiller sig meget fra hinanden i forhold til, hvad der kan forventes af udvikling for børnene (progression). I nogle af indsatserne er det forventningen, at familien vil have behov for støtte, lige til barnet fylder 18 år. Her kan målet for succes være, at status quo bevares i familien, fremfor at trivslen forværres. Det er derfor vigtigt at have kendskab til de enkelte indsatser, og hvad man realistisk kan betragte som en succesfuld udvikling, når man ser på udviklingen i ORS-scorerne. En manglende (signifikant) udvikling er altså ikke altid et udtryk for, at indsatsen ikke virker.

FIT-data afrapporteres i sin helhed én gang om året, hvor et samlet datasæt anvendes i læringsøjemed både centralt og i de enkelte familiehuse. FIT-data formidles og anvendes blandt andet også på fælles ledermøder mellem CIBU og Børn- og Familierådgivningen. Derudover bruges FIT-data i samarbejdet mellem CIBU og Børn og Familierådgivning (0-14 år) og Beskæftigelses og Socialforvaltningen (15-23 år).

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Tal, Temaer og Tendenser i Familie og Forebyggelse - Bilag

Punkt 9: C-sag: Honorering af plejefamilier i Odense Kommune

81.15.00-G01-3626-25

Sagsresumé

Børn- og Ungeudvalget skal drøfte forvaltningens anbefaling om at overgå til den beskrevne Gennemsnitsmodel for vederlag til plejefamilier i Odense Kommune.

Børn- og Ungeforvaltningen anbefaler at plejefamilieanbringelserne anvendes, såfremt barnet kan profitere af en anbringelse i en plejefamilie, fremfor andre anbringelsesmuligheder ud fra et børneperspektiv, et rekrutterings- og fastholdelsesperspektiv og et økonomisk perspektiv. Alt andet lige er en anbringelse i en plejefamilie tættere på en normalitetsoplevelse for barnet end øvrige anbringelsesmuligheder.

Forvaltningen fremlægger en ny model for vederlag til plejefamilier, den såkaldte Gennemsnitsmodel. Modellen vurderes at styrke mulighederne for rekruttering og fastholdelse af plejefamilier i Odense Kommune. Flere plejefamilier vil øge muligheden for, at flere børn fremadrettet vil kunne anbringes i en plejefamilie frem for på en institution eller opholdssted. En anbringelse i en plejefamilie er tillige en mindre udgiftstung anbringelsesform.

Kommunernes Landsforening (KL) har i april 2025 udsendt brev til alle kommuner, hvor Gennemsnitsmodellen anbefales som model for vederlag til plejefamilier.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter forvaltningens anbefaling om at overgå til Gennemsnitsmodellen for vederlag på 0-17-årsområdet.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Forskning viser, at når børn vokser op i plejefamilier, har børnene bedre forudsætninger for at klare sig i ungdoms- og voksenlivet sammenlignet med børn der vokser op i andre anbringelsesformer. Børn med opvækst i plejefamilier oplever i højere grad at have en voksen, de har tillid til. Plejefamilieanbringelse anses derfor som værende en bedre anbringelsesform end anbringelse på opholdssted eller institution, såfremt barnet kan profitere af anbringelse i en plejefamilie. Derudover er en anbringelse i en plejefamilie oftest en væsentligt billigere anbringelsesform.

Forvaltningens tilgang til arbejdet med børn i udsatte positioner bygger på at anvende tiltag der er mindst indgribende for barnet. Forvaltningen ønsker derfor at anvende anbringelse i plejefamilier i så vid udstrækning som barnets behov kan imødekommes ad denne vej.

I de senere år er der sket et fald i antallet af Odense-børn, der er anbragt i en plejefamilie. I perioden 2023-2025 er antallet af børn 0-14 år anbragt i en plejefamilie faldet fra 184 børn til 143 børn. Samme faldende tendens ses på landsplan. Det faldende antal anbringelser ved plejefamilier ses i en periode, hvor antallet af anbringelser i Odense samlet set har været stagnerende med en lidt faldende tendens. Faldet i anbringelser ved plejefamilier kan have flere årsager. Dels er der samlet set færre plejefamilier at visitere til, og dels kan det anbragte barns behandlingsmæssige behov begrunde, at en plejefamilie ikke er det rette tilbud for barnet.

Børn- og Ungeforvaltningen oplever udfordringer med at rekruttere og fastholde plejefamilierne. Dette udfordrer muligheden for at kunne anbringe alle de børn i plejefamilie, som vil kunne profitere af netop denne anbringelsesform. Når der mangler plejefamiliepladser vil forvaltningen i stedet anbringe på børnehjem, som er den nye fællesbetegnelse for opholdssteder og institutioner efter Barnets Lov. Denne anbringelsesform er i udgangspunktet væsentligt dyrere end en plejefamilieanbringelse, hvilket udfordrer økonomisk. Desuden kan det være vanskeligt at finde et anbringelsessted tæt på barnets dagtilbud- eller skoletilbud. En plejefamilieanbringelse i Odense Kommune styrker barnets muligheder for fortsat at have en tilknytning til dets kendte børnefællesskaber. Børn- og Ungeforvaltningen arbejder mod, at alle de børn, der kan profitere af det, har mulighed for at vokse op i en plejefamilie frem for et børnehjem.

Der har løbende været igangsat initiativer med det formål at styrke fastholdelsen og rekrutteringen af plejefamilier samt at få Odense Kommune til at fremstå som en attraktiv samarbejdspartner for plejefamilierne. Der er vedtaget en rekrutteringsstrategi for plejefamilieområdet med henblik på at rekruttere og fastholde plejefamilier til Odense Kommune. Kampagnen "hjerterum til mere" er rettet mod rekruttering af nye plejefamilie, og der er indgået et fælles fynsk samarbejde på plejefamilieområdet, og der er fokus på emnet i 6-by-samarbejdet.

Trods disse tiltag ses der fortsat et fald i plejefamilier med bopæl i Odense Kommune, og forvaltningen ser derfor behov for yderligere tiltag på plejefamilieområdet, så Odense Kommune opleves som en attraktiv kommune at være eller blive plejefamilie i. Forvaltningen ønsker at styrke plejefamilieanbringelserne ud fra såvel et børneperspektiv, et rekrutterings- og fastholdelsesperspektiv og et økonomisk perspektiv.

Forvaltningen har undersøgt alternativer til den nuværende honoreringsmodel, som kan opleves mere attraktive for nuværende og kommende plejefamilier. Konkret er der undersøgt fordele og opmærksomhedspunkter i den såkaldte "Gennemsnitsmodel" for plejeverderlag, som et flertal af landets kommuner i dag anvender. Kommunernes Landsforening (KL) udsendte i april 2025 brev til kommunerne med anbefaling om, at kommuner, der endnu ikke er overgået til Gennemsnitsmodellen, indfører Gennemsnitsmodellen for vederlag til plejefamilier.

Det er Børn- og Ungeforvaltningens vurdering, at indførelsen af Gennemsnitsmodellen vil styrke plejefamilieanbringelserne i Odense Kommune, hvorfor forvaltningen anbefaler, at modellen indføres.

Nuværende model og Gennemsnitsmodellen for plejefamilieverderlag

I den nuværende vederlagsmodel, som blev vedtaget i Børn og Ungeudvalget den 26.2.2013, ligger antallet af vederlag i udgangspunktet fast over hele anbringelsesperioden. Dog kan vederlagsfastsættelsen ændre sig, hvis barnets behov ændrer sig, så plejefamiliens mulighed for tilknytning til arbejdsmarkedet påvirkes. Det betyder konkret, at plejefamilier som udgangspunkt er sikret 4 vederlag pr. måned, men kan blive sat op i en periode eller starte på en højere vederlagssats, og så blive sat ned i vederlag senere, hvis barnets behov eller udfordringer ændrer sig.

Det er erfaringen, at stabilitet og gennemskuelighed omkring honorering betyder meget for plejefamilierne, og Odense Kommune får kritik fra plejefamiliernes interesseorganisationer for den nuværende vederlagsmodel, da den indebærer, at plejefamilier kan sættes ned i vederlag, hvis plejefamiliens mulighed for tilknytning til arbejdsmarkedet ændrer sig.

Et flertal af landets kommuner fastsætter vederlagets størrelse ud fra den såkaldte "Gennemsnitsmodel". I denne model fastsættes honoreringen ved anbringelsens start ud fra forventningen til den gennemsnitlige plejeopgave fordelt over tid og vederlaget kan herefter ikke sættes ned. Sigtet med gennemsnitsmodellen er at skabe ro i anbringelsen, idet plejefamilien har vished omkring honoreringen, hvilket er med til at fastholde fokus på barnet. Gennemsnitsmodellen vurderes derfor at være mere attraktiv for plejefamilierne end den nuværende model.

Rammer for Gennemsnitsmodellen

Hvor plejefamilierne i dag er indplaceret på en række vederlagstrin, vil der i Gennemsnitsmodellen ske en indplacering i en af nedenstående typer af plejefamilier. De forskellige familieplejetyper imødekommer barnets støttebehov fra et alment behov op til et specialiseret behov. I forhold til vederlagsstørrelse vil det almindeligvis være sådan, at almindelige plejefamilier vil være lavere indplaceret end forstærkede, som vil være lavere indplaceret end specialiserede, men der kan være undtagelser hertil.

- En almindelig/forstærket plejefamilie er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for sårbare og udsatte børn og unge med lette til moderate støttebehov.
- Forstærkede plejefamilier er familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate til svære støttebehov, og som udover behov for en hverdag i familielignende rammer også har et behov for mere, specialiseret støtte eller behandling. Forstærkede plejefamilier har viden om børn og unge med særlige behov og/eller børn og unge, der viser tegn på mistrivsel, og plejefamilien kan omsætte denne viden i plejeforholdet i hverdagen på en måde, der tilgodeser barnets eller den unges særlige problemstillinger. En egentlig specialiseret støtte eller behandling skal dog gives af fagprofessionelle udefra som en supplerende indsats samtidig med, at barnet bor i plejefamilien.
- Specialiserede plejefamilier er familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med svære støttebehov, som har mere specialiserede behov og/eller viser tegn på mistrivsel, men som samtidig vurderes at have gavn af at bo i familielignende rammer. De specialiserede plejefamilier har særlige kompetencer og kvalifikationer, som gør dem i stand til at samarbejde med eksterne fagpersoner og tilbud samt indgå i supplerende støtte og behandling i forhold til barnet. Der kan f.eks. være tale om plejefamilier med solid erfaring med arbejdet med udsatte børn og unge eller plejefamilier, som har særlige, uddannelsesmæssige

kvalifikationer, om end dette ikke er et krav. Specialiserede plejefamilier kan håndtere et kompliceret forældresamarbejde, og det kan være nødvendigt, at der laves aftale om hel eller delvis erhvervsbegrænsning.

Plejefamilier, som indgår kontrakt med Børn- og Ungeforvaltningen, vil i Gennemsnitsmodellen blive indplaceret i ét af de fire niveauer, og plejefamiliens vederlagsstørrelse vil herefter ligge fast i anbringelsesperioden.

For de plejefamilier, som allerede i dag har indgået kontrakt med Børn- og Ungeforvaltningen, vil indplaceringen ske således, at plejefamilier der i dag er på et vederlagsniveau 5 placeres på niveau 6. Hermed vil en del nuværende plejefamilier gå op i vederlag. Plejefamilier på vederlag 7, 9 og 11 ændres til henholdsvis 6, 8 og 10 vederlag. Forventningen er, at plejefamilier, som placeres 1 trin lavere i vederlag vil acceptere dette, idet Gennemsnitsmodellen giver en økonomisk tryghed for, at vederlagets størrelse vil være fast resten af anbringelsesperioden. Dette er i modsætning til den nuværende model, hvor vederlagets størrelse forandrer sig op og ned i takt med, at barnets behov ændrer sig. Indplaceringen af nuværende plejefamilier vil ske i forbindelse med den årlige genbehandling af kontrakten, hvorved alle nuværende plejefamilier vil være overgået til Gennemsnitsmodellen i løbet af det første år under Gennemsnitsmodellen.

Der udarbejdes en vejledning til plejefamilierne om rammerne for gennemsnitsmodellen, så plejefamilierne er grundigt oplyst om, hvordan modellen fungerer.

Det er Børn- og Ungeudvalget, der fastsætter modellen for aflønning af plejefamilier, og Børn- og Familierådgivningen der igangsætter alle anbringelser i plejefamilier. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen overtager anbringelsessagerne i plejefamilier ved det 15. år og nyanbringer som udgangspunkt ikke i plejefamilier.

Forvaltningen har beregnet, at såfremt Gennemsnitsmodellen implementeres ud fra aktuelt kendte tal, så vil indførelsen af Gennemsnitsmodellen isoleret set, i forhold til udgifter til plejefamilier, medføre en beregnet merudgift på 1,4. mio. kr. årligt.

Forventningen er dog samtidig, at flere børn kan anbringes i en plejefamilie, når antallet af plejefamilier øges, hvilket kan betyde at børn som i dag anbringes på børnehjem, selvom behovet tilsiger en familieplejeanbringelse, fremadrettet kan anbringes i familiepleje. I de tilfælde vil de samlede anbringelsesudgifter være lavere.

Forvaltningen bemærker, at en plejefamilie i gennemsnit koster 611.000 kr. om året, mens et opholdssted årligt koster 1.317.000 kr. i gennemsnit, og en døgninstitution årligt koster 1.810.000 kr. i gennemsnit.

Prisforskellen mellem anbringelse i en plejefamilie og et børnehjem ligger dermed gennemsnitligt mellem 706.000 kr. og 1.199.000 kr. årligt. Det er forvaltningens vurdering af overgangen til en Gennemsnitsmodel over tid ikke belaster den samlede økonomi.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 10: D-sag: Omlægning til færre sager pr. rådgiver i Børn og Familierådgivningen

00.00.00-A00-38-25

Sagsresumé

I denne sag orienteres Børn- og Ungeudvalget om erfaringerne fra "Projekt udvidet samarbejde", hvor rådgivere i Børn- og Familierådgivningen har haft færre sager over en fireårig periode. Børn- og Ungeudvalget præsenteres desuden for en businesscase for permanent omlægning til projektets praksis i hele Børn- og Familierådgivningen.

Projektet blev igangsat som en del af budgetforliget i 2021 og har haft til formål at styrke kvaliteten i sagsbehandlingen gennem tættere opfølgning, øget inddragelse af børn, forældre og netværk samt hurtigere og mere målrettet hjælp. I forbindelse med budgetforlig 2021 blev der afsat midler til en forsøgsordning med færre sager pr. rådgiver. Forsøget har forløbet over en periode på 4 år under titlen "Projekt udvidet samarbejde". Konkret blev antallet af sager fastsat til max. 26 sager for en rådgiver i afsnit Nord i Børn- og Familierådgivningen (BFR) i Odense Kommune. Projektperioden har været medio 2021 til medio 2025.

Forsøgsprojektet var et investeringsprojekt, hvor den bagvedliggende hypotese var, at tætte opfølgninger og derved større inddragelse af både børn, familie og netværk (professionelle og private) vil føre til øget motivation, opbakning og dermed forandringer i den ønskede retning. Desuden vil en tættere opfølgning betyde større fokus på effekt af indsatserne, og dermed sikre fremgang i indsatsen og hurtigere mulighed for at ændre eller stoppe, når der er manglende effekt. Manglende effekt er dyrt både menneskeligt og økonomisk, samt demotiverende for alle parter.

Evaluering af projektet viser positive resultater, herunder: højere faglig standard, færre klager, færre tvangssager, bedre samarbejde med skoler og plejefamilier, samt øget trivsel og lavere sygefravær blandt rådgiverne.

Formål med forsøgsprojektet

Formålet med at nedsætte sagsantallet for rådgiverne i projektet er, at flere børn og forældre får den rette hjælp på det rette tidspunkt, at hjælpen udvikles og iværksættes i et tæt samarbejde mellem forældre, barn og netværk, at der sker en bevægelse ned ad indsatstrappen og anvendes mindre tvang, samt at der er større borgertilfredshed og færre klager.

Mål og overordnede resultater i projektet

Nedenstående mål og overordnede resultater er opnået i projektafdeling NORD. For uddybende resultater se bilag 1.

1. Faglig standard. Børnefaglige undersøgelser og afdækninger vil blive udarbejdet så hurtigt som muligt, så familierne får den rette hjælp tidligt.

Resultat: Projektafsnit Nord er generelt blevet hurtigere til at udarbejde børnefaglige undersøgelser indenfor 4 måneders fristen.

2. Tæt opfølgning og mest muligt ansvar til familien og netværk. Barnets handleplan vil løbende blive justeret, så den afspejler det aktuelle støtte-/behandlingsbehov. Der er opfølgning i sagerne ved behov.

Resultat: Projektafsnit Nord har en positiv udvikling i forhold til at overholde tidsfristerne i forbindelse med handleplaner. Gennem interviews ses desuden, at børn og familier generelt oplever sig hørt og set. Rådgiverne oplever at familierne er mere aktive, og de ser en hurtigere udvikling i sagerne.

3. Tæt tværfagligt samarbejde. Der skal være et tæt, udviklende og produktivt samarbejde med samarbejdspartnere f.eks. pasningstilbud, skole, foranstaltning, anbringelsessted.

Resultat: Skolerne oplever et bedre samarbejde, de kender rådgiverne i projektet og der er tæt dialog. Samarbejdspartnere som familiebehandlere og plejefamilier oplever, at socialrådgiverne er mere tilgængelige. Der er få henvendelser i dagvagten i BFR, da socialrådgiverne er tilgængelige.

4. Færre klager fra forældrene/barnet. Den øgede inddragelse af barnet/forældre skal medvirke til færre klager over sagsbehandlingen.

Resultat: Der ses i projektafsnit Nord et generelt fald i antallet af klager over sagsbehandlingen og niveauet for klager er lavere end i de øvrige socialafsnit. Gennem interviews oplever socialrådgivere og ledere i BFR, at der er færre frustrerede borger og færre borgere som ønsker at klage.

5. Færre underretninger på barnet. Der skal modtages færre underretninger på barnet, idet tæt dialog med samarbejdspartnere mindsker behov for underretning. Der vil altid skulle underrettes om overgreb.

Resultat: Der blev arbejdet ud fra en hypotese om, at der skal modtages færre underretninger på barnet, idet tæt dialog med samarbejdspartnere mindsker behov for underretning. Hypotesen ser ikke ud til at være korrekt for projektafsnit Nord. Der ses en stigning i antallet af underretninger både i projektet og i de øvrige afsnit. Det er en landsdækkende tendens. Socialrådgiverne oplever, at de har en tæt dialog med omverdenen også i forhold til underretninger og samarbejdspartnere ved, hvornår de skal underrette. Socialrådgiverne er ofte bekendt med at en underretning er på vej grundet tæt dialog og oplever det generelt ikke negativt at modtage underretninger.

6. Flere børn i plejefamilier. Flere børn anbringes i plejefamilie med baggrund i tidlig indsats og tæt samarbejde med Familieplejen.

Resultat: Der har i projektperioden i projektafsnit Nord været flere børn anbragt i netværks- og familiepleje med baggrund i tidlig indsats og tæt samarbejde med Familieplejeafsnittet i BFR. I de øvrige afsnit viser udviklingen i samme periode et lille fald i andelen som anbringes i netværks- og familiepleje.

7. Kortvarige ophold på børn og ungehjem. Anbringelse på børn- og unge-hjem skal være en kortvarig behandlingsindsats med henblik på, at barnet kan flytte hjem eller i plejefamilie, når det er muligt.

Resultat: Fra 2021 til 2025 er der sket et fald på 10 pct. i andelen af børn anbragt på børn- og ungehjem fra 31 procent til 21 procent i projektafsnit Nord.

8. Færre tvangssager. Forøget inddragelse af barnet og familien og anbringelsessteder vil medføre færre tvangssager.

Resultat: Der er sket et fald i anbringelser uden samtykke og andelen af afbrudte og overvågede samvær (som også er en foranstaltning med tvang) er faldet.

9. Færre sammenbrud i anbringelser. Tæt samarbejde med plejefamilierne og forældre medfører færre sammenbrud i anbringelser, og planlagte flytninger sker med inddragelse af barnet og forældrene og plejefamilier.

Resultat: Tæt samarbejde med plejefamilierne og forældre har medført færre sammenbrud i anbringelser i projektafsnit Nord, og planlagte flytninger sker med inddragelse af barnet og forældrene og plejefamilier.

10. Socialrådgivers trivsel og stabilitet. Socialrådgiverne skal trives i deres arbejde, og vil bl.a. kunne ses i lavt sygefravær og færre medarbejdere der søger nyt arbejde.

Resultat: Generelt har der været et lavt sygefravær i projektperioden i projektafsnit Nord. Der har i perioden ikke været sygemeldinger med arbejdsrelateret stress. Socialrådgiverne oplever sig bedre i stand til at implementere nye faglige tiltag. Generelt har der været en høj grad af trivsel. Der er stor psykologisk tryghed i teamet.

Investering i socialrådgivere for at nedbringe sagstallet i alle socialafsnit

Omlægning til praksis fra projektet i hele Børn og Familierådgivningen vil kræve en opnormering på 18,1 socialrådgivere og en årlig merudgift på 11 mio. kr. Det forventede økonomiske provenu er 5,5 mio. kr. årligt, hvilket giver et samlet investeringsbehov på 5,5 mio. kr. årligt ved fuld implementering i 2029. Forvaltningens vurdering er, at det pt ikke er muligt administrativt at omprioritere midlerne uden at konsekvensen bliver serviceforringelse fra et omprioriteret område.

Effekterne fra projekt "Udvidet samarbejde" forventes at kunne udbredes til alle socialafsnittene i Børn og Familierådgivningen gennem en opnormering og dermed en investering i antallet af socialrådgivere. En udbredelse forventes at bidrage til reducerede udgifter til indsatser samt øget kvalitet opgjort i tidligere og mindre indgribende indsatser samt mere oplevet involvering af børn og familier.

Udgifterne forventes at kunne reduceres som følge af færre udgifter til:

- Anbringelser på børne- og ungehjem – som følge af en øget brug af netværks- og familiepleje når behovet for anbringelse er til stede.
- Flere hjemgivelse fra anbringelser som følge af en tættere opfølgning i den enkelte familie.

- Den gennemsnitlige pris til støttende indsatser forventes at falde i de øvrige socialafsnit ud fra udviklingen i projektet (da gennemsnitsprisen i projektet generelt er lavere).
- Færre udgifter til advokatudgifter, da færre sager skal i børn og unge-udvalget med ret til advokatbistand.

Faglige potentialer i forhold til tidligere indsats, færre omgørelser og styrket samarbejde med børn og familier – (understøttet af evalueringen af projektet)

- Generelt en højere faglig kvalitet via tid til at arbejde med sagerne.
- Der er bedre mulighed for at forberede og tilrettelægge møder, børnesamtaler mm., så der er bedre grundlag for at træffe korrekte beslutninger og faglige vurderinger.
- Øget inddragelse som medfører færre tvangsanbringelser.
- Øget inddragelse medfører færre klager og bedre forløb for barnet og familien.
- Et bedre samarbejde med både skoler, dagtilbud, foranstaltningsspersoner og plejefamilier/anbringelsessteder.
- Færre sammenbrud i anbringelser.
- Ved mere tid til sagsbehandlingen, er der bedre mulighed for at afslutte børnefaglige undersøgelser/afdækninger og opfølgninger, inddragelse af børn og familie giver mere lovmedholdelighed i sagsbehandlingen.

Medarbejderpotentialer der giver grundlag for øget kvalitet – (understøttet af evalueringen af projektet)

- Stabilitet i socialrådgivergruppen på grund af færre opsigelser, hvilket giver mere kontinuerlig sagsbehandling for det enkelte barn
- Et lavere sygefravær, hvilket giver mere kontinuerlig sagsbehandling for det enkelte barn.
- Bedre trivsel og højere arbejdsglæde i medarbejdergruppen.
- Bedre mulighed for at implementere nye faglige metoder og lovgivning, da medarbejdere og ledere skal bruge mindre tid på nye kollegaer og nye sagsfordelinger.
- Der opleves en bedre sammenhængskraft og faglig stolthed.

En udbredelse af arbejdsgange og normering fra projektet "Udvidet samarbejde" til alle socialafsnittene i BFR så sagstallet reduceres til 26 sager pr. rådgiver, vil medføre en merudgift på 11,0 mio. kr. årligt, når tiltaget er fuldt implementeret. Som grundlag for analysen er der anvendt sagstal fra ultimo 1. kvartal 2025, samt en gennemsnitlig årsløn for en socialrådgiver plus overhead.

Samtidig vurderes det, at udbredelsen af projektet vil have et samlet økonomisk provenu på foranstaltningsudgifterne fuldt indfaset på forventeligt 5,5 mio. kr. årligt.

På den baggrund vil der være behov for en samlet budgettilførsel på 5,5 mio. kr., når tiltaget er fuldt implementeret.

I vurderingen af investeringens effekt kan, foruden det økonomiske provenu, indgå de opstillede forventninger til faglige potentialer og medarbejder potentialer, som samlet kan opgøres som en forventning til øget kvalitet opgjort i tidlig indsats, mindre indgribende tiltag, mere samarbejde og hurtigere justeringer af indsatser uden den ønskede effekt.

Tabel 1. Aktuell normering og normeringsbehov ved 26 sager pr. rådgiver

Afsnit	Normeringer 2025	Gennemsnitlige sagstal fratrukket TR og AMR	Normeringsbehov ved sagstal på 26 pr. rådgiver
Nord	12	28,1	12,8
Syd	13	38,3	19,2
Vest	13	37	18,2
Øst	13	38,1	19
Total	51	141,5	69,1

Det samlede økonomiske potentiale ved en udvidelse af projektet vurderes at udgøre cirka 5,5 mio. kr. Denne vurdering baserer sig på en antagelse om, at projektafdelingens gennemsnitlige omkostninger til anbringelser og støttende indsatser kan overføres til de øvrige socialafdelinger. I beregningen er der taget højde for refusioner ved særligt dyre enkeltsager (SDE), hvilket medfører en nedskrivning af det samlede potentiale som følge af et forventet fald i refusionsindtægter.

Derudover forventes det, at en udrulning af projektet ikke vil påvirke de mest omkostningstunge sager i BFR, hvilket er indregnet i forventningerne til det økonomiske potentiale.

Det bemærkes desuden, at afsnit Nord allerede inden projektets opstart havde en relativt høj andel af netværksanbringelser sammenlignet med de øvrige afdelinger. Da netværksanbringelser generelt er væsentligt billigere end andre anbringelsestyper, har dette haft en betydelig indvirkning på gennemsnitsprisen pr. anbringelse. Derfor er det økonomiske potentiale yderligere nedskrevet med den andel, der ikke kan tilskrives projektets effekt.

Implementering af færre sager i socialafsnittene i BFR

Det er forvaltningens vurdering, med baggrund i erfaringerne fra projektet, at det fulde økonomiske potentiale, først kan forventes, realiseret ca. 1½ år efter implementeringen startes. Ligeledes vurderes implementeringen at skulle gennemføres i etaper, ét afsnit ad gangen hvor der ansættes flere rådgivere, således finansieringen i overslagsårene tilpasses dels implementeringsfaserne og dels ”forsinkelsen” i det realiserede provenu. En finansieringsplan bør derfor tage afsæt i nedenstående oversigt, hvor 2029 er udtryk for fuld implementering af tiltaget.

Tabel 2. Investeringsbehov ved færre sager i alle socialafsnit

	2026	2027	2028	2029
Udgiftsbehov	6.400.000	9.200.000	11.000.000	11.000.000
Reduktion i udg. til foranstaltninger		-2.800.000	-4.600.000	-5.500.000
Investeringsbehov	6.400.000	6.400.000	6.400.000	5.500.000

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Bilag

Bilag Projekt udvidet samarbejde

Punkt 11: D-sag: Håndtering af tabt arbejdsfortjeneste

00.22.00-G01-46-16

Sagsresumé

I både Odense og på landsplan er kommunernes udgifter til tabt arbejdsfortjeneste steget betragteligt over en længere periode. Indeværende sag præsenterer en mini-analyse af årsagerne til de øgede udgifter og beskriver Børn- og Ungeforvaltningens arbejde med at nedbringe udgifter forbundet med tabt arbejdsfortjeneste.

Skolefravær og fravær fra dagtilbud er årsagen for over halvdelen af de bevillinger, der tildeles som tabt arbejdsfortjeneste. Fravær fra skole og dagtilbud kan potentielt påvirke barnets livsbane negativt, på grund af manglende fællesskaber og kundskaber. Der er på tværs af Børn- og Ungeforvaltningen iværksat strukturerede og omfattende indsatser for at forebygge og afhjælpe fravær fra skole og dagtilbud.

Tabt arbejdsfortjeneste

Tabt arbejdsfortjeneste er en kompenserende ydelse, der gives til personer når følgende gør sig gældende

- Personen forsørger et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne
- Det er en nødvendig konsekvens af barnets nedsatte funktionsevne, at barnet eller den unge passes i hjemmet og, at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer barnet eller den unge.
- Personen har helt eller delvist måttet ophøre med sin beskæftigelse for at passe barnet eller den unge, og personen oplever derfor et løntab.

Alle sager er forskellige, og der foretages en individuel, konkret vurdering, hvor alle mulighedsrum indenfor lovkomplekset afsøges inden afgørelse.

For at blive skarpere på afgørelser, holder Børn- og Familierådgivningen (BFR) i høj grad praksis op mod de afgørelser, der kommer retur fra Ankestyrelsen. Lovgivningen på området ændrer sig ikke meget over år; men det gør samfundet, og derfor afsøger BFR forskellige tolkninger af lovgivningen. BFR er derfor afhængige af at få afgørelser retur fra Ankestyrelsen for netop at drage læring af disse tolkninger.

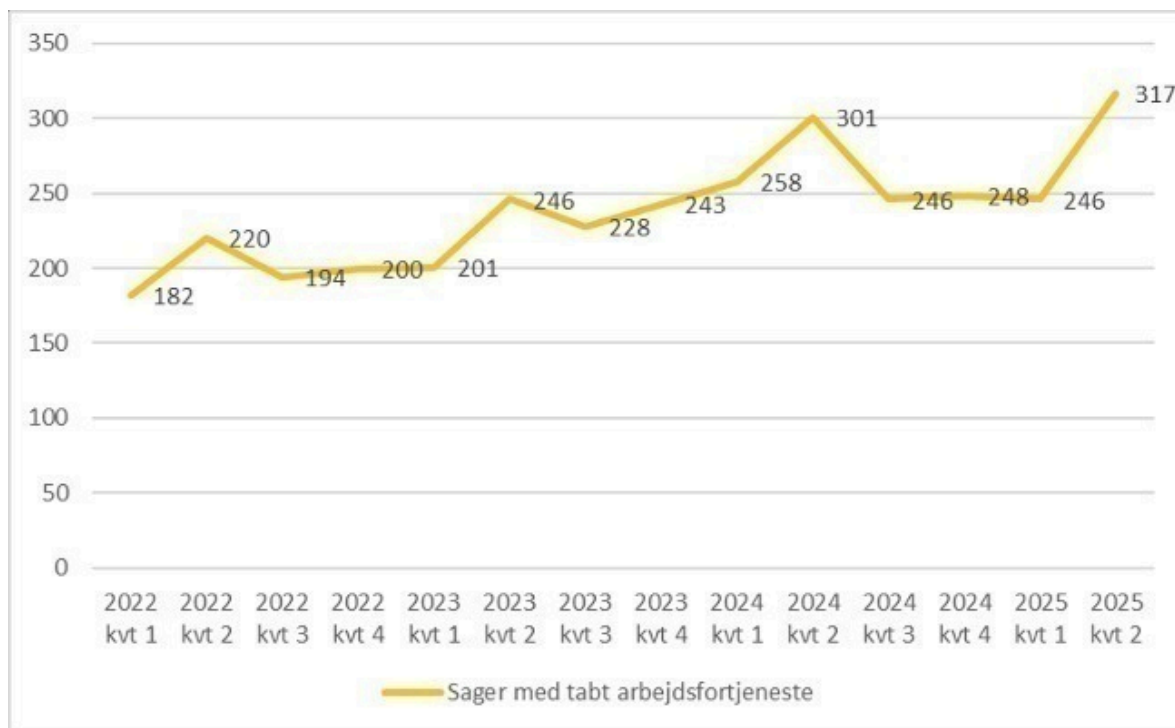
Udfordringsbilledet

Fra 2022 til 2025 er udgifterne i Odense Kommune steget fra 42 mio. kr. til knap 52 mio. kr., hvilket er en stigning på over 23 procent. Stigningen har medført et budget i ubalance. Ubalancen består af to dele:

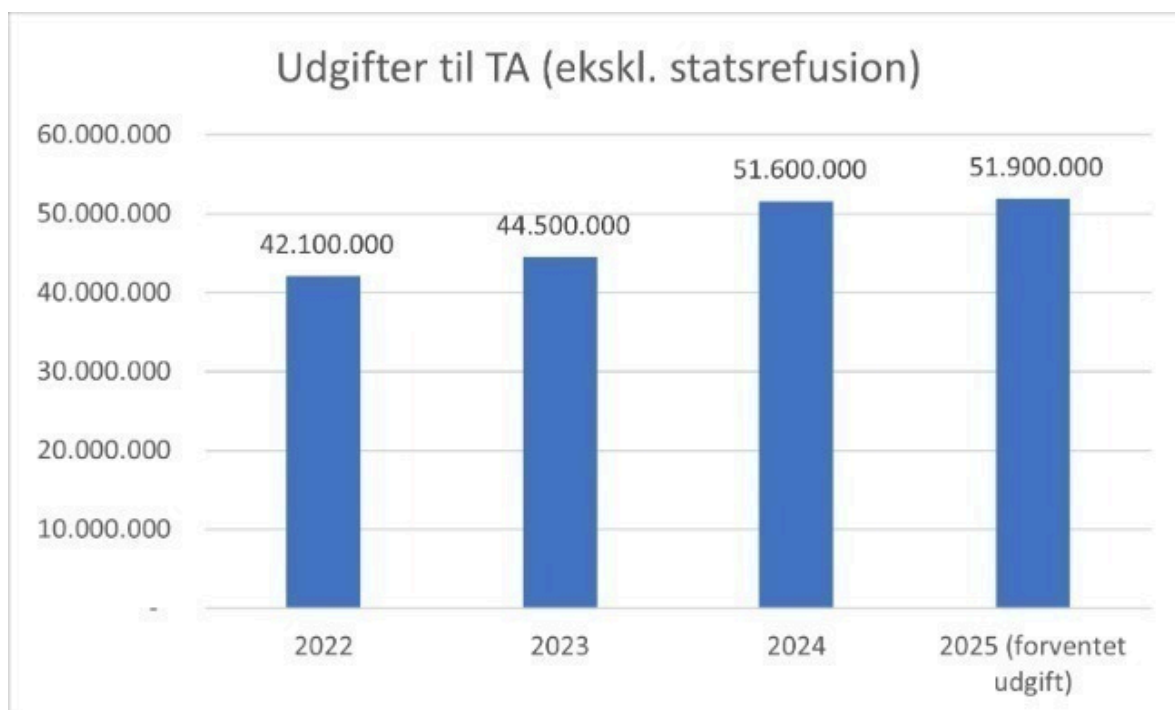
1. Et akkumuleret underskud som følge af genbevilling af merforbrug fra de sidste år
2. En strukturel ubalance i forhold til det nuværende udgiftsniveau.

Det betyder, at der forventes et merforbrug på ca. 17,0 mio. kr. i 2025, hvoraf de ca. 10,0 mio. kr. er akkumuleret merforbrug fra tidligere år, og de 7,0 mio. kr. er en strukturel ubalance på området.

Børn- og Familierådgivningen har haft et øget fokus på de sager, hvor der bevilges tabt arbejdsfortjeneste, og via konkrete handleplaner ser det lige nu ud til, at det er lykkedes at knække den ellers opadgående kurve. Udviklingen i antallet af sager i Odense Kommune, hvor der bevilges tabt arbejdsfortjeneste fremgår af diagrammet herunder. Det skal bemærkes, at der hvert år i andet kvartal er en ekstraordinær stigning som hovedsageligt skyldes udbetaling af ferietillæg i maj måned vedrørende det foregående års udbetalte tabt arbejdsfortjeneste. Det øgede antal sager i 2. kvartal er derfor en teknisk regulering og ikke udtryk for en tilgang af sager.

I diagrammet herunder ses udviklingen i udgifter til tabt arbejdsfortjeneste i Odense Kommune for årene 2022-2025

Børn- og Ungeforvaltningens arbejde med handlinger, der bidrager til at omkostningsreducere udgifter til tabt arbejdsfortjeneste

Årsagerne til de stigende udgifter til tabt arbejdsfortjeneste er komplekse, hvilket en række nationale analyser også påpeger. Resultatet af en mini-analyse, der blev gennemført i Børn- og Familierådgivningen i foråret 2025, viste, at der i 40% af sagerne var tale om helt eller delvist skolefravær som årsag til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste. I 12% af sagerne var årsagen, at barnet ikke var i fuldt dagtilbud. Skolefravær kan have udfordringer for barnet på både kort og lang sigt. På kortere sigt kan det fx medføre faglige udfordringer og udvikling af mere omfattende skolevægring, og på lang sigt ses en sammenhæng mellem skolefravær og svækkede sociale kompetencer, manglende uddannelse og afhængighed af offentlige og sociale ydelser.

Børn- og Ungeforvaltningen har gennem de seneste år haft - og har fortsat - et stort fokus på stigningen i antallet af elever med højt fravær, hvilket har ført til en formel tværgående organisering i forvaltningen, der kan favne den samlede fraværsindsats. I tillæg til dette er fokus nu også rettet mod den afledte konsekvens i forhold til stigningen i antallet af sager med bevilling af tabt arbejdsfortjeneste. Forvaltningen har på den baggrund henover de seneste år taget initiativ til

flere handlinger både på skoleområdet, på tværs af skole og familie og forebyggelsesområdet og i regi af Børn- og Familierådgivningen. Blandt andet er mulige strukturelle greb afsøgt, og på den baggrund er der taget initiativ til ny organisering i Børn- og Familierådgivningen. Her vil de børn og familier, der i dag har en sag i både Social- og Specialafdelingen, fremadrettet opleve én indgang og få den samlede sag behandlet af én rådgiver.

Alle handlinger og tiltag, forvaltningen arbejder med, er fremstillet i bilag 1. Bilaget indeholder ligeledes potentielle handlinger, der kan bidrage til yderligere at nedbringe antallet af sager, hvor der bevilges tabt arbejdsfortjeneste. Inspiration til disse yderligere handlinger er fundet ved en gennemgang af Århus og Ålborg kommuners arbejde med samme problemstilling. I disse kommuner er gennemført tilsvarende analyser af området, hvortil der ligeledes er udarbejdet forslag til handleplaner og tiltag.

Til trods for, at der i igangsat rigtig mange handlinger i Odense Kommune for at nedbringe udgifter forbundet med tabt arbejdsfortjeneste og, at det ser ud til, at det er lykkedes Børn og Familierådgivningen at knække den opadgående kurve, er der fortsat en væsentlig økonomisk ubalance på området. Baggrunden for dette er både det akkumulerede underskud og den strukturelle ubalance. Det er forvaltningens vurdering, at denne ubalance ikke kan genoprettes indenfor den eksisterende ramme i Børn- og Familierådgivningen.

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Bilag

Bilag - Handlinger der bidrager til at nedbringe udgifter til tabt arbejdsfortjeneste

Punkt 12: D-sag: Orientering om uddannelse under opkvalificeringspuljen

28.09.00-P20-10-23

Sagsresumé

Denne sag handler om status på opkvalificeringspuljen på dagtilbudsområdet, som er afsat på finansloven i forbindelse med den politiske aftale om minimumsnormeringerne fra 2020. Opkvalificeringspuljen er senest behandlet af Børn- og Ungeudvalget med en statussag den 9. april 2024.

Formålet med opkvalificeringspuljen er at øge fagligheden på dagtilbudsområdet igennem opkvalificering af det pædagogiske personale i dagtilbuddene for 0-6-årige. Det er aftalepartiernes ambition, at midlerne fra opkvalificeringspuljen vil føre til flere pædagoger og pædagogiske assistenter.

På baggrund af tilbagemeldinger fra institutionsområderne og drøftelser i Børn- og Ungeudvalget anvendes den kommunale del af puljemidlerne på at hæve det generelle uddannelsesniveau på dagtilbudsområdet igennem pædagogisk assistentuddannelse og meritpædagoguddannelsen.

I den netop offentliggjorte nationale undersøgelse af kvaliteten på dagtilbudsområdet for 3-5-årige præsenteres det, at tilstedeværelsen af en pædagoguddannet medarbejder gør en forskel for vurderingen af kvaliteten om eftermiddagen og ved middagstid. Dette resultat understreger vigtigheden af, at have fokus på at sikre en høj andel af pædagoguddannede i børnehuse.

Bevillingen er videreført på finansloven for 2025 til uddannelsesforløb, som påbegyndes i perioden 1. august 2025 - 31. juli 2026. De tilskud der indtil nu er givet til Odense Kommune, er:

2023: 2.179.000

2024: 4.206.000

2025: 4.257.000

Heraf er ca. 14% udbudt til private daginstitutioner, som kan anvende midlerne i tråd med puljens formål.

Midlerne fra opkvalificeringspuljen til de kommunale dagtilbud anvendes til deltagergebyrer på uddannelserne, indkøb af bøger og til at opretholde fuld løn til medarbejderne mens de uddanner sig.

Forløbene er bredt fordelt i institutionsområderne, hvor få institutionsområder har fået tilskud til flere medarbejders uddannelse.

Børn- og undervisningsminister Mattias Tesfaye har den 23. maj 2025 meddelt Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg, at regeringen vil foreslå en forlængelse af opkvalificeringspuljen. En forlængelse vil betyde, at midlerne gives til uddannelser der påbegyndes til og med 2030. Det er forventningen, at puljen vil have samme størrelse og uddeles til samme formål som hidtil.

Antal medarbejdere på uddannelse i 2023, 2024 og 2025

Der er tilbudt støtte til følgende antal medarbejdere fordelt på uddannelsesstart:

Opstart	Meritpædagoguddannelse	Pædagogisk Assistentuddannelse
2023	1 (Har søgt om og får tilskud fra 2025)	
2024	10* (Hvoraf én får tilskud fra 2025)	1
2025	10**	2

*Bevillingen fra 2023 faldt sent på året og derfor blev lagt sammen med bevillingen for 2024 til de uddannelsesforløb, som blev påbegyndt i perioden 1. august 2023 - 31. juli 2025.

**I 2025 har én medarbejder derudover fået afslag på puljemidler og står på venteliste i tilfælde af, at andre springer fra eller ikke lever op til optagelseskravene på uddannelsen.

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Punkt 13: D-sag: Aktuelle sager

00.22.00-P35-1-24

Sagsresumé

- Opfølgning på sager
- Orientering om frigivelse af midler til arbejdsmiljø
- Orientering om Hjertehusene

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.